

Vantaa
Hakunila

HAKUNILAN KULTTUURI- JA URHEILUPUISTON KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2024–2035

SISÄLLYS

4 Johdanto

- 6 Suunnittelun lähtökohdat
- 6 Kaavoitus- ja suunnittelutilanne
- 10 Strategiat ja ohjelmat
- 11 Laaditut suunnitelmat

13 Nykytila

- 14 Kohteet, palvelut ja toiminnot
- 15 Luonto
- 17 Kulttuuriympäristö ja maisema
- 19 Liikunta ja virkistys
- 21 Liikenneyhteydet ja paikoitus
- 23 Matkailu, brändi ja tapahtumat
- 24 Opastus
- 25 Yhteenveto suunnittelualueen nykytilasta

26 Vuorovaikutus

- 26 Asukaskysely
- 27 Työpajat

30 Kehittämissuunnitelma 2024–2035

- 31 Luonto
- 33 Kulttuuriympäristö ja maisema
- 35 Liikunta ja virkistys
- 38 Liikenneyhteydet ja paikoitus
- 40 Matkailu, brändi ja tapahtumat
- 42 Opastus
- 43 Kehittämissuunnitelman yhteenveto ja jatkosuunnittelu

48 Opastuksen pilotti

- 48 Opastuksen aluesuunnitelma
- 49 Opastemallit ja niiden käyttötarkoitukset
- 54 Opastettu kulttuurireitti

55 Lähteet

56 Liitteet

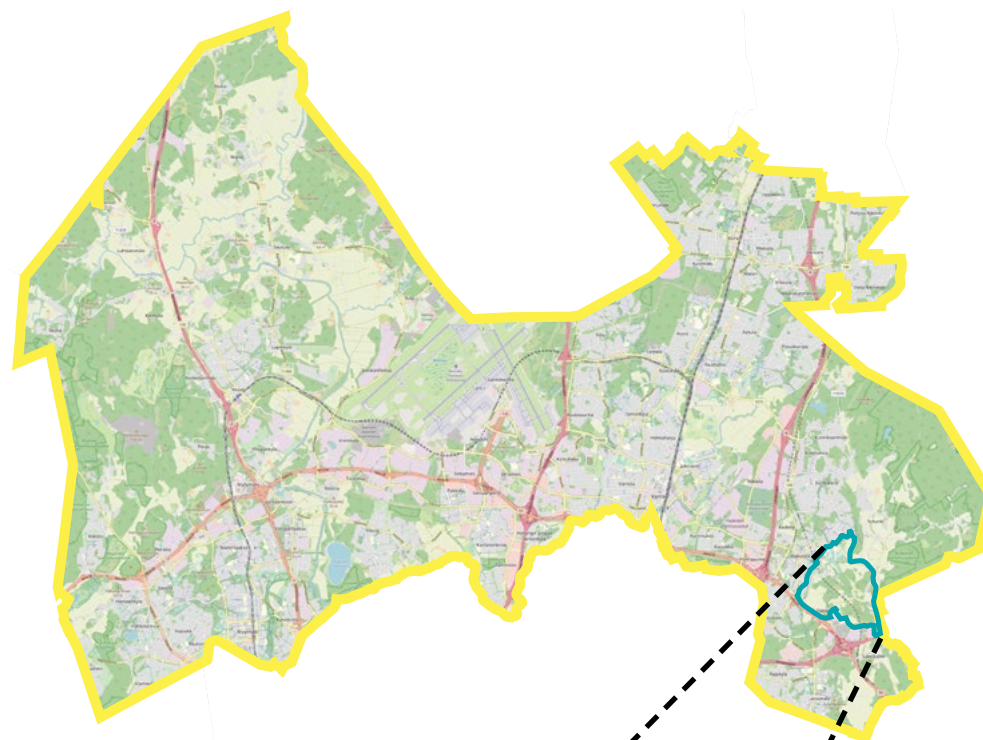
JOHDANTO

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto sijaitsee Vantaan kaakkoisosassa aivan Sipoonkorven kupeessa Hakunilan keskuksen itäpuolella. Aluetta rajaavat lännessä Hevoshaantie, idässä Sotungintie ja etelässä Kehä III sekä Porvoonväylä.

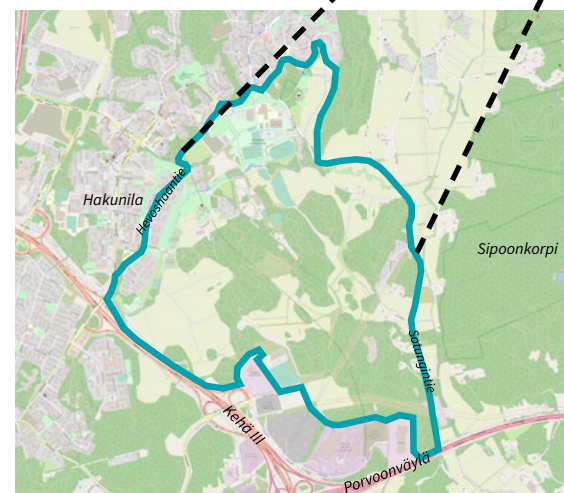
Alueella sijaitsee laaja Ojangan ulkoilualue, joka tarjoaa kattavat virkistysmahdollisuudet niin läheltä kuin kaukaa tuleville. Liikuntamahdollisuudet ovat myös hyvät, sillä alueelle sijoittuu Hakunilan urheilupuisto. Håkansbölen kartano palveluineen ja Laila Pullisen kotimuseo ja veistospuisto puolestaan mahdollistavat monipuolista kulttuuritarjontaa. Alueella on lisäksi monia arvokkaita luontokohteita.

Suurin osa alueen maisemasta on valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluetta (RKY 2009) ja alueelle sijoittuu maisemakuvallisesti arvokasta kylämaisemaa. Kylämaisemien ja kartanoiden historia ulottuu aina keskiajalle saakka, jolloin alueen kartanot ja pellot ovat olleet osa Sotungin kylää.

Monipuolisine tarjoumineen Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto muodostaa mielenkiintoisen kokonaisuuden. Alueen saavutettavuutta, tunnettuutta, opastusta ja palvelutarjontaa halutaan kuitenkin kehittää. Jatkossa alueesta toivotaan monipuolista, ympäri vuoden palvelevaa virkistysaluetta ja valtakunnallista matkailukohdetta, joka vastaa erilaisten käyttäjien tarpeisiin. Alueen kehityksessä halutaan säilyttää ja vahvistaa nykyisiä luonto-, maisema-, kulttuuri- ja ympäristöarvoja. Aluetta on nykyisellään luonnehdittu ”idän kätkeytyksi helmeksi”. Tämän kehittämissuunnitelman ja jatkotoimenpiteiden avulla helmi on tarkoitus nostaa esiin.

**”Idän
kätkeyty
helmi esiin”**

Kehittämissuunnitelmassa kirkastetaan Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston tulevaisuuden visio ja luodaan yhteinen tavoitetilä koko alueelle. Vision saavuttamiseksi kehittämissuunnitelmassa kuvataan tarkempia tavoitteita ja niihin liittyviä toimenpiteitä kuuden teeman kautta:

1. luonto
2. kulttuuriympäristö ja maisema
3. liikunta ja virkistys
4. liikenneyhteydet ja paikoitus
5. matkailu, brändi ja tapahtumat
6. opastus

Opastuksen osalta kehittämistä viedään hieman konkreettisempaan suuntaan ja raportin lopussa esitetään alustavat aluesuunnitelma, opastemallit ja uuden kulttuurireitin opastus.

Kehittämissuunnitelma pohjautuu kaupungilta saatuihin lähtötietoihin, joita ovat pidettyjen työpajojen ja kyselyiden aineistot sekä alueesta jo

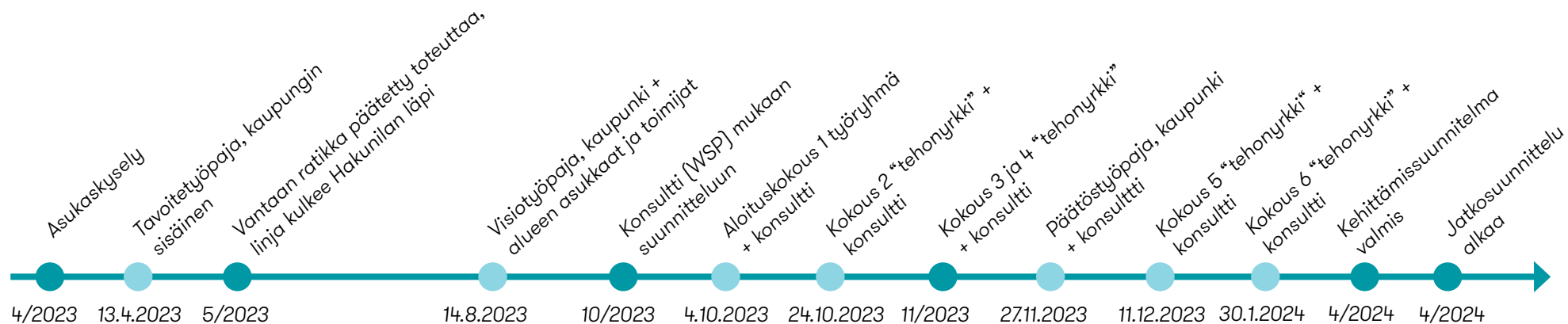
laaditut suunnitelmat. Lähtökohtana toimivat lisäksi Vantaan strategiat ja ohjelmat, muun muassa kaupunkistrategia 2022–2025. Kehittämisen suuntia on ideoitu suunnitelman laatimisen aikana yhteisessä päätöstyöpajassa sekä kokouksissa.

Kehittämissuunnitelman laativat WSP Finland Oy:stä projektipäällikkö, maisema-arkkitehti Olivia Mahlio, graafinen suunnittelija Ari Kujala, hortonomi ja liikuntatieteiden maisteri Salla Salmijärvi sekä maisema-arkkitehtuuriopiskelija Dilek Husein.

Vantaan kaupungilta työtä ohjasivat kaupungininsinööri Henry Westlin, kaupunkiympäristöstä maisema-arkkitehti Petra Tammisto, yleiskaavoituksesta maisema-arkkitehti Eeva Eitsi, talous- ja

hallintopalveluista vuorovaikutusasiantuntija Milja Inkeroinen, kiinteistöt ja tilat -palveluista projektijohtaja Juhani Lankinen, elinvoimapaalveluista erityisasiantuntija Mirka Järnefelt, museopalveluiden päällikkö Marjo Poutanen ja museopalveluista Håkansbölen kartanon projektikoordinaattori Maiju Hautamäki. Tämän ”tehonyrkiksi” kutsutun ohjausryhmän lisäksi työryhmään kuului Vantaan kaupungin liikunta-, kulttuuri- ja liikennepalveluiden henkilöstöä, Sotungin lukion rehtori sekä asemakaavoituksen henkilöstöä.

Kehittämissuunnitelman aikajana

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

KAAVOITUS- JA SUUNNITTELUTILANNE

Yleiskaava 2020

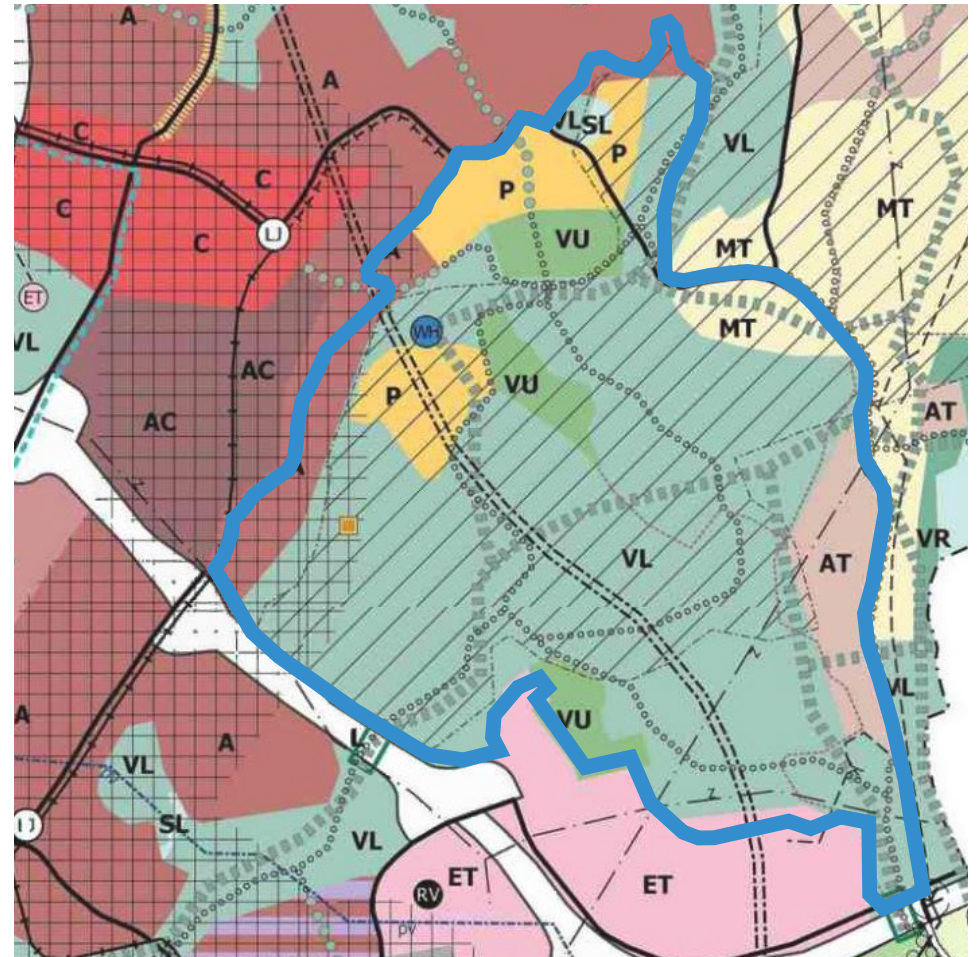
Alueen yleiskaava on Uudenmaan maakuntakaavan mukainen. Yleiskaavassa suurin osa alueesta on lähivirkistysaluetta (VL). Alueen itäosassa Sotungintiehen rajoittuvat Solbackenin kyläalue (AT) ja maatalousvaltainen alue (MT). Urheilu- ja virkistyspalveluiden alueiksi (VU) on merkitty Ojangan koirakoulutusalue etelässä, Hakunilan urheilukenttien alue pohjoisessa ja ratsastustallien alue näiden välissä. Palveluiden ja hallinnon alueet (P) keskittyvät alueen pohjoisosiin ja ne käsittävät Håkansbölen kartanon, Sotungin lukion, Hakunilan uimahallin ja Hevoshaan päiväkodin sekä Laila Pullisen kotimuseon ja veistospuiston alueet. Veistospuiston viereisessä Nissbackanpuistossa on luonnonsuojelualue (SL).

Alue rajautuu pohjoisessa asuinalueisiin (A), ja suunnittelualueen eteläpuolella on yhdyskuntateknisen huollon alue (ET). Suunnittelualueen länsipuolella on yleiskaavaan merkitty Hakunilan läpi menevä raitiotie, jonka varrella on kaupunkikeskustan aluetta (C).

Yleiskaavaan on merkitty ekologisia runkoyhteyksiä (leveä katkoviiva), ohjeellisia ulkoilureittejä (ympyräviiva) sekä ohjeellinen ratsastusreitti (kapea katkoviiva). Håkansbölen kartanon pohjoispuolella Kormuniityn ojan varrella on merkitty olemassa oleva hulevesitulva-allas (WH). Keltainen neliö symboloi nykyisiä viljelypalstoja ja mahdollisuutta laajentaa viljelypalsta-aluetta vanhan Kormuniityn alueella. Alueen läpi menee kaakkois-luoteissuuntaisesti olemassa oleva raskaan raideliikenteen tunneliosuus (kaksois-pistekatkoviiva).

Ruuturasteri Hakunilan alueen päällä kuvaa kestävän kasvun vyöhykettä ja viivarasteri suunnittelualueen päällä arvokasta kulttuuriympäristöä (ks. s. 17).

Yleiskaava 2020 kuvaa pääosin nykytilannetta suunnittelualueen sisällä, mutta Hakunilan läpi kulkevaksi merkitty raitiotie tulee kasvattamaan myös suunnittelualueen käyttöpainetta. Yleiskaavan oikeusvaikutteisia liitekarttoja on käsitelty kulttuuriympäristö- ja luontokohdissa.

Asemakaavat

Alueella on 13 asemakaavaa, joista suurimman pinta-alan käsittää Ojangon virkistysalueen asemakaava vuodelta 1999. Alla olevassa asemakaavojen yhdistelmäkartassa on eritelty alueiden käyttötarkoitukset. Tarkemmat kaavakartat ja -selostukset löytyvät Vantaan karttapalvelusta.

Yleiskaava on uudempi kuin mikään alueen asemakaava, mutta se noudattelee pääosin asemakaavoja. Alueella ei ole tämän raportin kirjoittamisen aikana joulukuussa 2023 vireillä olevia asemakaavoja.

Ojangon virkistysalueen asemakaava

Ojangon asemakaavassa alueet on kaavoitettu lähi-virkistysalueeksi (VL). Kaavassa on lisäksi eritelty maisemallisista syistä avoimena säilytettäviä

alueen osia (sma), suojeltavia luontoarvoja sisältäviä alueen osia, joita kehitetään kulttuuriympäristöä rajaavana puistometsäselänteinä (smk), alueen osia, joita hoidetaan ja kehitetään siten, että ne palvelevat luonto-opetusta (ol) ja alueen osa, jolla on lainsäädännössä avainbiotoopiksi luokiteltu luontotyyppi (sb). Kaavassa on myös merkitty ohjeellinen alueen osa, joka on varattu pieneläinten hautausmaaksi (elh), mutta hautausmaata ei ole toteutettu. Alueelle on merkitty ohjeellisia ulkoilu- ja ratsastusreittejä sekä latupohjia. Virkistysalueen läpi kulkeva Kalliolaaksontie on merkitty suojeltavaksi tieksi (st-2) sen paikallishistoriallisen merkityksen vuoksi. Kaavassa on myös esitetty Hepomäen täyttöalue tä-2-merkinnällä, joka kuvaa ohjeellista täyttöaluetta, joka on muotoiltava ja kasvitettava ympäristöön sopivaksi. Täyttömäki on valmistunut ja sen rinteille on kasvanut metsää.

Muut virkistysalueet

Urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi (VU) on kaavoitettu Hakunilan urheilupuisto. Koirien koulutusalue on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi (VL). Kormuniitty on vuonna 1970 voimaan tulleessa kaavassa kaavoitettu puistoalueeksi (P). Sinisellä on merkitty lännessä ja etelässä Kehä III:n viereiset suojaviheralueet (EV).

Opetustoiminta ja palvelut

Liilalla on merkitty suunnittelualueen pohjoisosassa Sotungin koulu ja lukio ja Hakunilan kuplahalli opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueena (YO). Niiden länsipuolella on Hakunilan uimahalli urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueena (YU). Uimahallin lounaispuolella on opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO), jolla on vuonna 2019 valmistunut Hevoshaan päiväkotito. Samalla tontilla sijainnut Hevoshaan koulu purettiin 2020. Päiväkodin

lounaispuolella on sosiaalitoimea palvelevien laitosten ja asuntoloiden sekä asuinrakennusten korttelialue (YSA-1). Tontti on kaavassa varattu Hakunilan suuralueen vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden palvelu- ja hoitoyksikölle, mutta rakentaminen ei ole toteutunut. Yleiskaavassa kohta on esitetty asuinalueeksi (A) ja seuraavalla sivulla esitettävässä ratikan kaavarungossa julkisten palveluiden alueeksi (Y). Ratsastustallien alue liilalla on kaavoitettu urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YU). Keltaisella on merkitty puutarha- ja kasvihuonealue (MP).

Suojellut rakennukset ja alueet

Ruskealla on merkitty Hevoshaantien varrella rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialueita (AR), joista vuosina 1970-1972 rakentunut As. Oy Satohevonon on Vantaan kaupungin rakennusperintökohdealue, mutta ei asemakaavassa suojeltu. Häkansbölen kartano on yleisten rakennusten korttelialuetta, jolla ympäristö säilytetään (Y/s) ja jossa rakennukset ovat asemakaavassa suojeltuja. Kartanon ympäristössä on erillispientalojen korttelialueita (AO) sekä maatilojen talousrakennusten korttelialueita (AM). Osa näistä on merkitty alueiksi, jolla ympäristö säilytetään (/s). Kartanoon kuuluneet työväenasunnot ja talousrakennukset ovat asemakaavassa suojeltuja.

Alueen pohjoisosassa on sinisellä merkitty Nissbackan suojeltava historiallinen kartanon puistoalue, jolla ympäristö säilytetään (EVP/s) ja suojeltava historiallisen kartanon ja taidepuiston korttelialue, jolla ympäristö kehitetään aikaisempaa luonnetta palauttaen ja jolla ympäristö säilytetään (EAM/s). Nissbackan kartanoalueella rakennukset ovat asemakaavassa suojeltuja. Kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi on myös arvotettu Vantaan kaupungin inventoinneissa asemakaavoitamattomalla alueella oleva Vantaan luontokoulun rakennus.

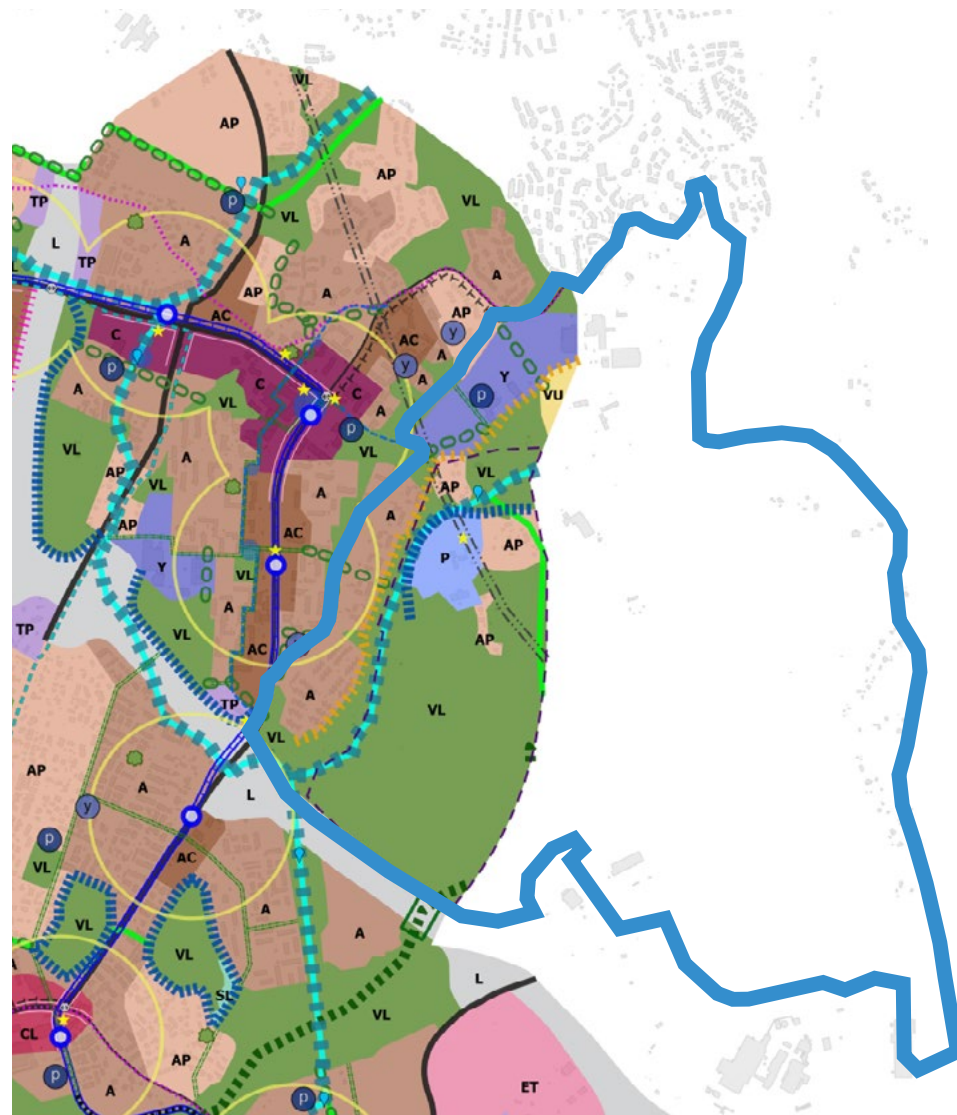
Ratikan kaavarunko

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 22.5.2023 Vantaan ensimmäisen raitiotielinjan toteuttamisesta ja pian sen jälkeen, 19.6.2023, se hyväksyi ratikan kaavarungon. Ratikan rakentamisella on tarkoitus luoda kestävästä joukko liikennekaupunkia ja ohjata kaupungin kasvua uuden pikaraitiotien varrelle. Raitiotie tulee kulkemaan Hakunilan läpi, ja tuo näin lisää kävijöitä tässä työssä kehitettävälle Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle. Ratikan kaavarunko tarkentaa Vantaan yleiskaavaa 2020 ja se ohjaa maankäyttöä ratikan varrella muttei ole oikeusvaikutteinen. Lainvoimainen maankäytön suunnittelu tehdään kaavarungon pohjalta asemakaavoituksessa.

Nykyiset rivitaloalueet on esitetty monimuotoisiksi asuinalueiksi (A), mikä kaavarungon mukaan mahdollistaa alueiden tehokkaamman rakentamisen. Olemassa olevien pientaloalueiden uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee kuitenkin vaalia alueen ominaispiirteitä ja rakentamistapoja ja niille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä. Lisäksi nykyisiä pientaloalueita Håkansbölen kartanon läheisyydessä on merkitty pientalovaltaisiksi asuinalueiksi (AP).

Uimahallin, lukion, kuplahallin ja päiväkodin alue on merkitty julkisten palveluiden alueena (Y) ja puretun Hevoshaan koulun kohdalle on merkitty erikseen P-kirjain, joka kuvaa julkisten palveluiden kehittämistarvetta. Tarkemmin merkin-tä osoittaa julkisen palveluverkoston kehittämistarpeen, jonka laajuus ja sijainti määritellään jatkosuunnittelussa. Urheilukenttä on esitetty urheilukenttien alueena (VU) ja Håkansbölen kartano palveluiden alueena (P). Viheralueilla on lähivirkistysaluemerkintä (VL) sekä maininta, että jatkosuunnittelussa luonto-arvot sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot tulee ottaa huomioon. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee varmistaa sekä turvata ekosysteemipalvelut.

Kaavarungossa on lisäksi esitetty vihreällä ketjuviivalla viherketjuja, sinisellä katkoviivalla vahva ja tunnistettava alueen maisemallinen reuna, keltaisella katkoviivalla vahva ja tunnistettava alueen rakennettu ja maisemallinen reuna, liilalla katkoviivarajauksella arvokas kulttuuriympäristö, keltaisella ympyrä-rajauksella pysäkinseutu, vihreällä jatkuvalla viivalla paikalliset metsäiset tai puustoiset ekologiset yhteydet ja turkoosipohjaisella sinisellä katkoviivalla vesi-alueet ja siniverkosto. Y-alueen läpi on myös merkitty viherkatu tai muu vihreä kulkureitti. Tähdellä on merkitty maamerkki (Håkansbölen kartano) ja sinisellä ylösalaisin olevalla piasarasybolilla huleveden hallintarakenne. Raskaan raide-liikenteen tunneliosuus on merkitty kaksois-pistekatkoviiivalla kuten yleiskaavas-sa 2020.

Vihreä ja virtaava Vantaa VIVA – viherrakenteen kehityskuva

Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. Se ohjaa asema-kaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnosapitoa sekä maan hankintaa. Viherrakenteen kehityskuva tuo jatkoa ja tarkennusta Vantaan gleiskaavalle (2020).

Viheralueeseen tai kaupunkivihreään liittyvä:

1. Hakunilanraitin aukioita ja raittia kehitetään vihreämmiksi mm. monipuolisen kasvillisuuden ja tonttivilhreen avulla

Ekologiseen verkostoon liittyvä (punainen puhekupla):

2. Ekologisen runkoyhteyden ja virkistysyhteyden kehittämistarve pääväylästä. Maakunnallinen viheryhteystarve. Kevyenliikenteen sillan korvaaminen vihersillalla parantaisi ekologisen yhteyden toimivuutta sekä Lähdepuiston ja Slättnosenin luo-alueiden kytkeytyneisyyttä muihin laajoihin metsäalueisiin. Vihersilta olisi sekä ihmisten että eläinten käytössä.

3. Ekologisen yhteyden kehittämistarve Porvoonväylällä. Vihersilta lievitäisi Porvoonväylän estevaikutusta metsäiseen ekologiseen runkoyhteyteen.

4. Ekologinen runkoyhteys ja paikallinen yhteys yleiskaavan rakentamista sallivalla alueella. Olemassa oleva puusto kannattaa säästää.

5. Luontoarvoiltaan tärkeitä purovesistöistä muodostuva ekologinen runkoyhteys (Rantalainen 2013). Puron ennallistamista voidaan tutkia, luontaisen purokasvillisuuden lisääminen rantavyöhykkeellä (Ojala 2018).

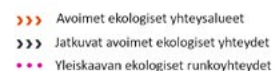
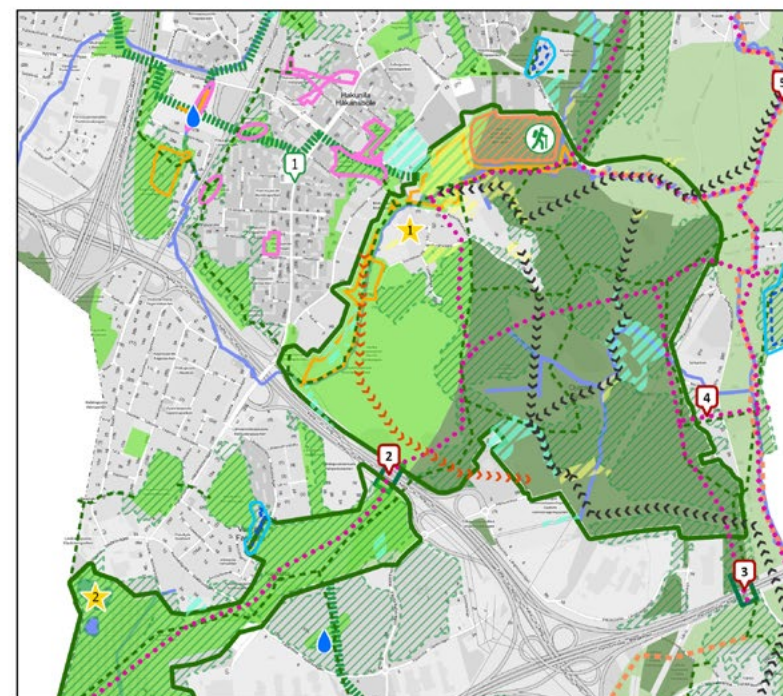
Vetovoimakohde:

1. Håkansbölen kartano puistoinen
2. Vaaralan lammet

Viherrakenteen kehityskuvassa Ojangosta Kuusilta ja Vaaralan lammille ulottuva viheraluevyöhyke on määritetty keskuspuistoksi ja Kormuniitynajan välitön ympäristö kaupunginosapuistoksi siten, että viheralue luokat ovat sisäkkäin. Keskuspuistolla tarkoitetaan keskustaan ja asuinalueisiin liittyvää laajaa ja monipuolista viheraluekokonaisuutta, jonka osana voi olla yksityisessä omistuksessa olevia maatiloja ja luonnonsuojelualueita.

Keskuspuiston maisemaa vaalitaan ja kehitetään sen ominaispiirteisiin tukeutuen. Kaupunginosapuisto puolestaan on keskustan läheinen, laajahko, vähintään kuuden hehtaarin kokoinen virkistysalue, jota kehitetään toiminnallisesti monipuoliseksi, helposti saavutettavaksi ja eri käyttäjäryhmiä palvelevaksi kokonaisuudeksi. Kaupunginosapuisto vahvistaa alueen identiteettiä, ja ekologiseen verkostoon liittyvissä kaupunginosapuistoissa ekologisen verkoston toimivuutta tuetaan.

HAKUNILA

Hakunilan aluekohtaiset kehittämistavoitteet.

Lähde: Vihreä ja virtaava Vantaa VIVA - viherrakenteen kehityskuva s. 51

STRATEGIAT JA OHJELMAT

Vantaan kaupungin ja sen eri alueiden kehittämistä ohjaavat erilaiset strategiat, linjaukset ja ohjelmat. Nämä kaikki luovat pohjaa myös Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kehittämiseksi. Tälle sivulle on kerätty nostot kehittämissuunnitelman näkökulmasta olennaisimmista strategioista ja ohjelmista.

Innovaatioiden Vantaa – Vantaan kaupunkistrategia 2022–2025

Innovaatioiden Vantaa ohjaa koko kaupungin kehitystä. Strategia koostuu viidestä painopisteestä:

- taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki
- hyvät asukaslähtöiset palvelut
- eriarvoistumisen estäminen
- resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa
- kukoistavat kaupunkikeskukset

Vantaan liikumisohjelma 2024–2027

Vantaan liikumisohjelman avulla on tarkoitus edistää vantaalaisten fyysistä aktiivisuutta, poistaa mahdollisia liikumisen esteitä ja edistää toimintojen yhteistyötä yhteisen päämäärän edistämiseksi. Liikumisohjelma koostuu kolmesta painopisteestä:

- kaikilla on mahdollisuus aktiivisuuteen ja mielekkäisiin harrastuksiin
- aktiivinen elämäntapa ja sen edistäminen on kaikkien yhteinen tehtävä
- ympäristöt ja yhteisöt kannustavat ja houkuttelevat liikumiseen

Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030

Vantaan kulttuurilinjaukset ohjaavat kaupunkia kohti sen kulttuurillista visiota ”Vantaa on rohkea ja elämänmakuinen kulttuurikaupunki, jossa yhdistyvät omaleimaisuus, ilo ja reilu yhdessä tekemisen meininki”. Kulttuurilinjauksissa on määritetty viisi tavoitetta:

- elinvoiman ja elämänvoiman vahvistaminen
- kansainvälisyyden ja kaupungin monimuotoisuuden sekä kulttuuri- ja tapahtumatuotannon vahvistaminen
- kaikenikäisten ihmisten elämänilon, hyvän elämän ja hyvinvoinnin vahvistaminen kulttuurin ja taiteen keinoin
- yhteiskunnan monimuotoisuuden, osallisuuden, esteettömien osallistumismahdollisuuksien ja digitalisaation vahvistaminen
- Vantaan kulttuurikohteiden ja pitkän, kiinnostavan historian tuotteistaminen ja tarinallistaminen eri ryhmien kiinnostuksen kohteeksi

Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025

Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma pyrkii rakentamaan Vantaasta taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullista ja elinvoimaista kaupunkia. Ohjelman kolme kärkiteemaa ovat:

- jatkuvaa oppimista ja ennakkoivaa osaamista
- työpaikkoja ja yrittäjyyttä
- monipuolista veto- ja pitovoimaa ja viihtyisyyttä

LAADITUT SUUNNITELMAT

Koko Vantaan palveluiden kehittämiseksi on laadittu palveluverkkosuunnitelmia, joiden toimenpiteistä osa kohdistuu myös Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle. Nämä toimenpiteet on listattu alle. Lisäksi alueen kehittämiseksi on laadittu suunnitelmia yksittäisistä uusista tai kunnostettavista kohteista.

Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031

Vantaan palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluita ja niiden palveluverkkoa. Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistoon liittyen suunnitelmassa on nostettu esiin seuraavat huomiot:

- Sotungin lukion ja Sotungin peruskoulun käytössä olevan kiinteistön tilojen riittävyttä tulee seurata. Tarvetta voi lähivuosina olla laajentamiselle tai erillisen rakennuksen rakentamiselle.
- Håkansbölen kartanoaluetta kehitetään ja kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon ja kotimuseoon toteutetaan kulttuurireitti.
- Urheilupuistoon toteutetaan tekojää ja kaukalo (toteutettu 2023).
- Alueen väestömäärä edellyttää liikuntahallin toteuttamista.
- Lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Viheralueiden palveluverkko 2023–2032

Viheralueiden palveluverkko 2023–2032 -asiakirjassa on esitetty suunnitelma Vantaan

viher-alueiden palveluiden kehittämisestä. Siinä ovat mukana kaupungin viheralueille sijoittuvat liikunta-, virkistys- ja luontovirkistyspalvelut. Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle on suunnitelmassa esitetty uusina palveluina:

- parkouralue (urheilupuisto)
- Kormuniityn puistokuntoilupaikka
- Kormuniityn alueleikkipaikka
- Kormuniityn luonnontarkkailupaikka
- poimintapello
- reittiyhteys urheilupuistosta Sipoonkorpeen
- ulkoilureitti urheilupuistosta Kalliolaaksontien päähän (suunnittelualueen kaakkoisosa) ja sillan peruskorjaus Kormuniitynojan ylittävälle ulkoilureitille

Håkansbölen kartanoalueen toiminta- ja kehittämissuunnitelma

Håkansbölen kartanoalueelle on tehty toiminta- ja kehittämissuunnitelma vuosille 2024–2026. Alueen kehittämisen tavoitteena on ”avoin ja ainutlaatuinen kartanoalue”. Kehittämisen kärkinä on saavutettavuuden parantaminen, luonto-, historia- ja kulttuuriarvojen yhdistäminen, yhteisöllisyyden rakentaminen, kytkösten vahvistaminen Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistoon, menestyksen tukeminen ja valtakunnallisen matkailun edistäminen. Suunnitelmassa on kuvattu muun muassa tulevan kartanomuseon hallintomalli sekä alueen palvelukartta. Kartanon päärakennus peruskorjataan museoksi, joka on yksi kaupungin museopalveluiden yksiköistä (Vantaan kaupunginhallitus

30.1.2023 ja 4.9.2023). Toimenpide-ehdotuksiin on sisällytetty muun muassa puistosuunnitelman päivittäminen, liikennejärjestelyjen parantaminen sekä alueen opasteiden kehittäminen.

Kormuniitynojan ja Itä-Hakkilanojan kunnostussuunnitelma

Vuonna 2016 on tehty Kormuniitynojan ja Itä-Hakkilanojan kunnostussuunnitelma, jossa Kormuniitynojan toimenpiteiksi on ehdotettu katusoraikkojen tekoa ja vaellusesteiden poistamista sekä erilaisia kunnostustoimenpiteitä kuten jättipalsamin kitkemistä, roskien siivousta ja kasvillisuuden raivaamista. Lähes kaikkia toimenpiteitä on tehty, mutta kunnostustoimenpiteiden laajuudesta ei ole esitetty tarkkoja tavoitteita, jolloin toteutumisastetta ei voida määrittää. Osa toimenpiteistä vaatii jatkuvaa työtä. Vantaan kaupungin sisäisessä raportissa Purojen kunnostusohjelma 2016–2021 on eritelty toteutuneita ja toteutumattomia toimenpiteitä.

Urheilupuiston yleissuunnitelma

Urheilupuiston kehittämiseksi on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2014. Suunnitelma vaatii kuitenkin päivittämistä eikä enää sellaisenaan ohjaa alueen kehittämistä.

Ulkoilureittisuunnitelma urheilupuistosta Sipoonkorpeen

Sotungintie on nykyään vain autoliikenteelle, mutta sen varteen on Hakunilan urheilupuiston parkkipaikalta etelään päin suunniteltu ulkoilureitti. Lisäksi suunnitelmissa on reittiyhteys Sipoonkorven kansallispuistoon. Molemmat on tarkoitus toteuttaa vuonna 2024. Kansallispuiston puolella kulkevan osuuden toteutuksesta vastaa Metsähallitus.

Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma ja Kormuniitynojan puistosilta

Vantaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmassa 2021 on määriteltä suunnittelualueelle tavoitteellisia ulkoilu- ja ratsastusreittejä sekä latuja. Alueelle on myös suunnitteilla frisbeegolfrata, jonka sijoittaminen vaatii kuitenkin huolellista yhteensovittamista muiden virkistysmuotojen ja kulttuuriympäristön arvojen vaalimiseen liittyvien tavoitteiden kanssa. Kormuniitynojalle on suunnitteilla puistosilta, josta on laadittu suunnitelmakuvat vuosina 2022–2023.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueen reittitavoitteet ja -suunnitelmat vuodelta 2021.

NYKYTILA

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto on monipuolinen alue, jossa luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvot yhdistyvät liikunta- ja virkistysmahdollisuuksiin. Edellisessä osiossa kuvattiin puiston kaavoitustilanne, alueen kehitykseen liittyvät, jo laaditut suunnitelmat sekä kehitystä ohjaavat strategiat ja ohjelmat. Tässä osiossa kuvataan alueen nykytilaa. Tavoitteena on tunnistaa alueen vahvuudet ja kehityskohdat.

Ojanko, Vantaan kaupunki

Vantaan kaupunki

PT, Vantaan kaupunki

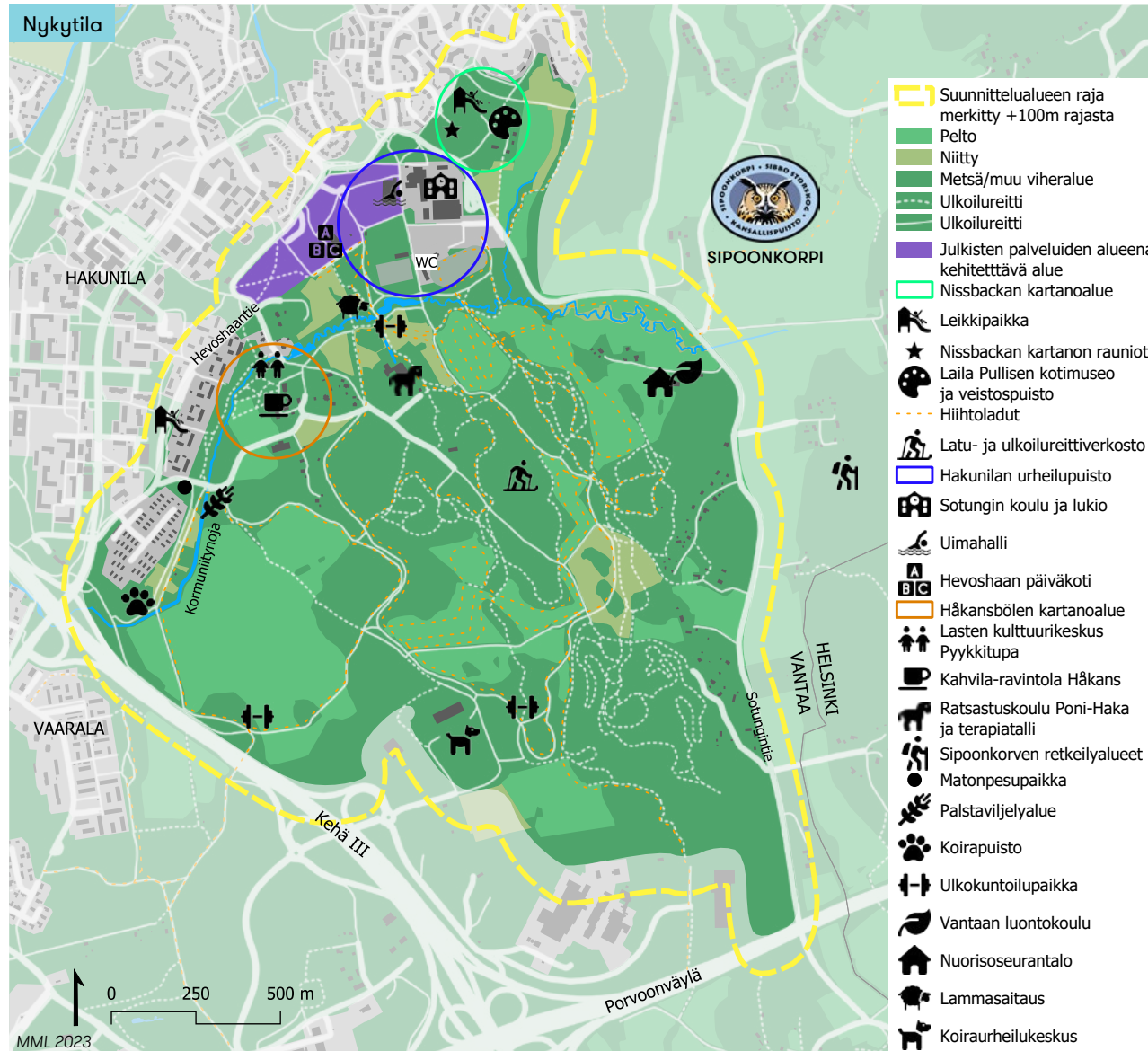

SMa, Vantaan kaupunki

SLi, Vantaan kaupunki

KOhteet, palvelut ja toiminnot

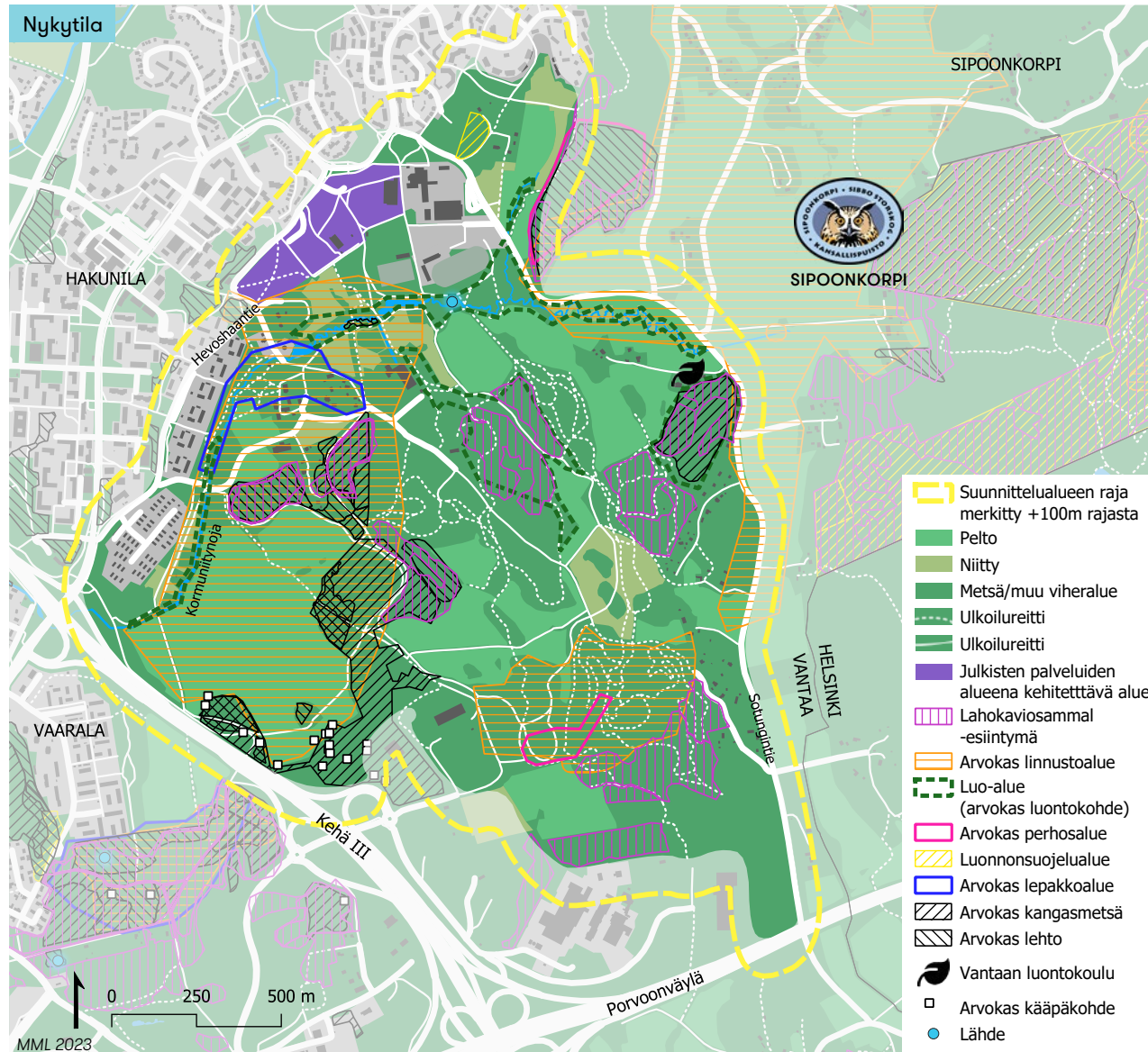
Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueella on paljon erilaisia kohteita ja toimintoja, jotka palvelevat niin lähialueen asukkaita kuin kauempaa tulevia kävijöitä. Nimensä mukaisesti kulttuuri- ja urheilupuistossa harrastamisen ja virkistymisen kirjo on laaja ja alueelta löytyy sekä kulttuuri- ja luontokohteita että urheilutoimintoja.

Urheilupalvelut keskittyvät suunnittelualueen pohjoisosaan Hakunilan urheilupuistoon. Koko alue palvelee virkistystä, sillä latujen ja ulkouireittien verkosto kattaa melkein koko alueen ja tarjoaa vaihtelevia maisemia metsissä ja peltoaukeilla. Urheilupuistossa on yleisurheilukenttä, monipuolisesti palloilukenttiä ja tekojää, skeittipaikka ja uimahalli. Alueen kolme ulkokuntoilupaikkaa on sijoitettu ulkouireittien varrelle.

Alueen kaksi kartanoaluetta tekevät paikasta ainutlaatuisen kulttuuritoimintojen näkökulmasta. Nissbackan kartanon raunioalueella on nykyisin rauniopuisto ja sen läheisyydessä Laila Pullisen kotimuseo ja veistospuisto. Håkansbölen kartanon talousrakennuksissa toimii lasten kulttuurikeskus Pyykkitupa, kahvila-ravintola Håkans, antiikkikauppa sekä kaupunginmuseon ylläpitämät kesänäytelyt. Lisäksi kartanolla järjestetään paljon erilaisia tapahtumia ja muuta toimintaa. Suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsee kulttuuripalveluita täydentävä Da Vilhun veistospuisto.

Kulttuuri- ja urheilupuistossa on kaksi leikkipaikkaa ja alueen itäreunalle sijoittuu luontokoulu sekä vuokrattava nuorisoseurantalo. Lisäksi alueella on erilaisia eläinharrastustoimintoja: ratsastustalli, lammasaitaus, koira-aitaus ja Ojangan koirakoulutus- ja harrastusalue. Koiraurheiluun tarkoitettu alue on sijoitettu etäälle muista toiminnoista ja asutuksesta niin, että se häiritsee mahdollisimman vähän muuta alueen virkistyskäyttöä.

LUONTO

Alueen luonto on monipuolista. Maisemaa voi luonnehtia pienipiirteiseksi avoimen tilan ja metsäisten selänteiden mosaiikiksi. Avoin maisema koostuu viljellyistä pelloista, laitumista sekä oleskelunurmista ja -niityistä. Luo-alueiksi osoitetut kaksi metsäistä selännettä rajoittuvat eri puolillaan avoimeen kulttuurimaisemaan.

Luo-alueet

Yleiskaavassa 2020 on esitetty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita eli luo-alueita. Ojanganmetsän luo-alue sisältää metsälain arvokkaita elinympäristöjä, kuten lehtoja, vanhoja metsiä ja kalliomänniköitä. Puustossa on mm. jalopuita, lahoppuita ja vanhoja kuusia. Lehdon pensaskerroksessa ja aluskasvillisuudessa kasvaa mm. lehtokuusamaa, punaherukkaa, taikinarajaa, valkovuokkoa ja sudenmarjaa.

Nissbackan kartanoalueen itäpuolella on Kyrkbergetin luo-alue, joka on määritelty Uudellamaalla paikallisesti arvokkaaksi kalliokohteeksi. Alueella tavataan mäntyvaltaista kalliometsää, jyrkänlehtisiä alusmetsiä, lehtorinteitä, suopainanteita ja avokallioita sekä laaksossa rehevää korpea. Kallion laelta löytyy kilpikaarnamäntyä sekä keloja. Maisemallisesti kallio on Sotunginlaaksossa merkittävä.

Pikkukoulunmäen luo-alue on alueen luo-alueista itäisin. Sen metsäalue on lehtoa, jossa on runsaasti lahoppuita lisäämässä luonnon monimuotoisuutta. Alueella on runsas linnusto, mielenkiintoisia lajeja ovat mm. lehtopöllö, kultarinta ja sirittäjä.

Kommunite virtaa alueen läpi ja muodostaa yhdessä siihen laskevan Nissaksenojan kanssa paikallisesti arvokkaan pienvesikokonaisuuden, jonka

luontotyyppi on savimaiden purot. Kormuniitynojan varrella on kaksi luo- aluetta. Hakunilan urheilupuiston kohdalla Kormuniitynojan pohjoispuolella sijaitsee okralähde, jonka rautapitoinen vesi värjää ympäristön oranssiksi. Kormuniitynojan varsilla on lehtoja, joissa tavataan harvinaista, silmilläpidettäväksi luokiteltua ojatädykettä. Rehevä puronvarsiluonto tarjoaa elinympäristöjä ja ravintoa piennisäkkäille sekä linnuille. Itse Kormuniitynoja on kalastoltaan merkittävä puro, jossa elää tavanomaisten ahvenen, hauen ja nahkiaisen lisäksi myös uhanalainen vaelluskala taimen. Puron pohjaeläimistö on monimuotoista ja siellä onkin ravintoa muun muassa taimenen poikasille.

Nissbackan luonnonsuojelualue

Nissbackan kartanon mailla sijaitsevalla rauhoitetulla luonnonsuojelualueella tuetaan luonnon ja arvokkaan kulttuurimaiseman monimuotoisuutta. Sen metsässä kasvaa kilpikaarnamäntyjä ja kelotunutta puustoa, joka kohoo tiheään lehtimetsän ylle. Tiheään puuston alta puuttuu lähes kokonaan kenttäkerros, mutta laajat alueet ovat kielo- ja valkovuokkasvustojen peitossa. Alueella on lisäksi rinnelehto. Metsässä on kohtalaisesti lahoppua, jossa elävistä hyönteisistä ja niiden toukista tikat saava ravintoa. Puissa pesii muun muassa lehto- ja mustapääkerttu sekä kottarainen.

Monipuolinen lajisto ja arvokkaat elinympäristöt

Kormuniitynojaa ympäröivillä niittyalueilla kasvaa monia perinteisiä niittykukkia ja heiniä. Alueella on myös runsas perhoslajisto. Ojangan koirakoulutuskeskuksen vieressä on arvokkaaksi hyönteiskohdeksi tunnistettu alue, jolla esiintyy direktiivilaji

kirjoverkkoperhosta. Håkansbölen kartanon ympäristö on arvokas lepakkokohde, jossa esiintyy pohjanlepakkoa ja kartanoympäristöille tyyppillistä korvayökköä, jotka myös ovat direktiivilajeja (Faunatica 2020).

Myös linnusto on alueella monipuolista ja lintulajeja on niin metsä-, pelto- kuin vesiympäristöistä. Alueella on tunnistettu kolme arvokasta linnusto- aluetta.

Kehä III:n varressa on arvokkaita kääpäkohteita ja alueella on kolme direktiivilaji lahokaviosammalen ydinaluetta.

Osa Ojangan ulkoilualueen metsistä on eritelty arvokkaisiin luontotyyppeihin: lehtoon ja kangas- metsiin. Niillä on paikallisesti merkittäviä luontoarvoja.

Luontokoulu

Vantaan luontokoulu järjestää luontokoulupäiviä päiväkodeille ja kouluille, kummiluokkatoimintaa sekä kursseja kasvattajille. Ojangan ulkoilualueelta on varattu luonto-opetukselle alue Pikkukoulunmäen luo- alueen kohdalta. Alue on myös asemakaavassa esitetty hoidettavaksi ja kehitettäväksi siten, että se palvelee luonto-opetusta. Luontokoulun tavoitteena on edistää luontosuhteen muodostumista tarjoamalla kokemuksia, elämyksiä ja tietoa sekä tukea kasvua ympäristövastuulliseksi kansalaiseksi. Toiminnan kotipesänä toimii suunniteltualueella sijaitseva Sotungin vanha kyläkoulu.

Vantaan kaupunki

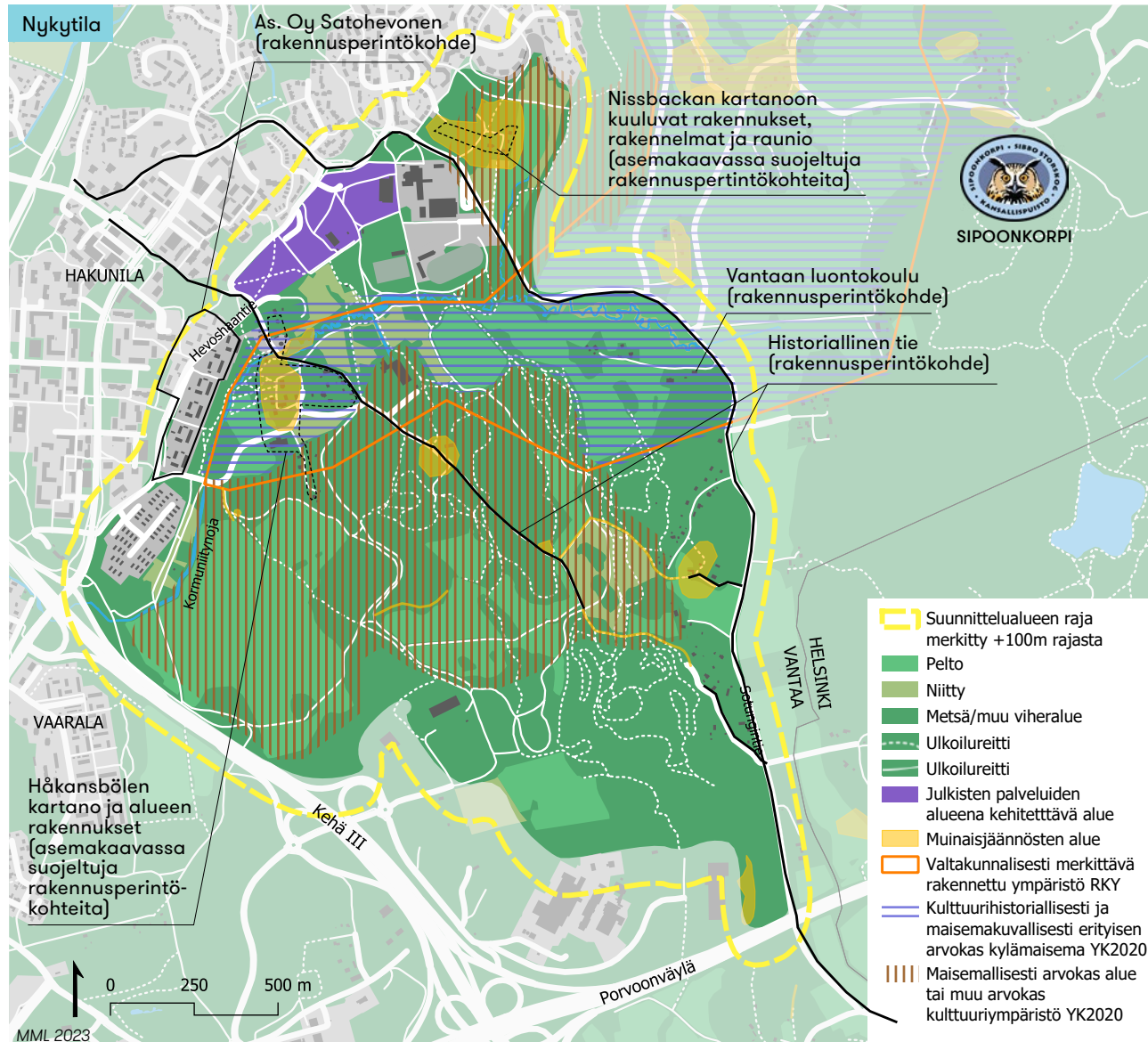

PT, Vantaan kaupunki

Vantaan kaupunki

KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA MAISEMA

Alueen maisema on pienipiirteistä, maastonmuodoiltaan vaihtelevaa sulkeutuneiden ja avointen alueiden mosaiikkia. Suurin osa alueen pinta-alasta koostuu kulttuuriympäristöstä, jota on arvotettu valtakunnallisten, maakunnallisten ja paikallisten inventointien pohjalta.

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema ulottuu Häkänbölen kartanolta noin 3 km koilliseen Sotungin keskialjalta peräisin olevan kylän länsipuolelle. Kylän tilakeskusten rakennuskanta on pääosin 1700- ja 1800-luvuilta. Alueen arvoja vaalitaan säilyttämällä rakennuksia, rakenteita ja kulttuurikasvillisuutta sekä hoitamalla avointa maisemaa ja huolehtimalla sen reunojen eheydestä. Uusi rakentaminen tulee sopeuttaa perinteiseen ympäristöön ja maisemarakenteeseen. Maisemallisesti merkittävät pellot tai niityt on säilytettävä.

Häkänbölen kartanon ja Sotungin kylän alueet ovat Museoviraston määrittelemiä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä eli RKY-alueita, joiden viljelymaisemissa on hyvin säilynyt perinteinen rakenne. Ne ovat myös maakunta-kaavassa suojeltuja alueita.

Alueella on myös kaksi maisemallisesti arvokasta aluetta tai muuta arvokasta kulttuuriympäristöä. Pohjoisempi käsittää Nissbackan kartanon ympäröivä alueineen sekä osan Ojangan ulkoilualueesta. Ulkoilualueella on Ojangan asemakaavan [1999] mukaan avoimena säilytettävissä osia ja suojeltavia luontoarvoja sisältäviä alueen osia, joita kehitetään kulttuuriympäristöä rajaavana puistometsäselänteinä.

Häkänbölen kartano ja sen lähialueen vanhat rakennukset sekä Nissbackan kartanoon kuuluvat rakennukset, rakennelmat ja raunio ovat asemaka-

vassa suojeltuja rakennusperintökohteita. Inventoinneissa merkittäviksi todettuja kohteita ovat As Oy Satohevonon, Sotungin luontokoulun rakennus sekä useat alueen historiallisista tielinjauksista. Inventoitujen kohteiden suojelu tulee arvioitavaksi asemakaavatoiden yhteydessä. arvotettu rakennusperintökohteiksi.

Alueen kulttuurimaisemaan sijoittuu myös muinaisjäännöksiä, jotka viittaavat vanhoihin kyläpaikkoihin, kulkuväyliin ja asuinpaikkoihin sekä työ- ja valmistuspaikkoihin.

Håkansbölen kartano

Håkansbölen kartanon historia ulottuu keskiajalle saakka. Paikalla on sijainnut kylä, joka on eriytynyt omaksi kyläkseen Sottungsbyn kylästä 1400-luvulla. Kartanoksi Håkansböle muuttui 1600-luvulla, kun tilan omistaja Elias Botwedsson aateloitiin. Tällöin tila sai rälssioikeudet ja säterivapauden.

1700-luvulla kartanon omisti helsinkiläinen varakas kauppias, porvari Johan Sederholm, joka myös perusti kartanopuiston. 1800-luvulla kartanon omistaja Anders Lorenz Munsterhjelm rakennutti kartanon maille englantilaistyyllisen maisemapuiston. Pihaan istutettiin tammikuja, Kormuniitynojaan tehtiin tekosaari ja alueelle rakennettiin talousrakennuksia. Munsterhjelm perusti 1860-luvulla Tikkurilaan öljypuristamon, mistä Tikkurilan maalitehdas sai alkunsa. Vuonna 1905 kartanon omistus siirtyi Arvid Sanmarkille, ja nykyinen kartanon päärakennus valmistui 1908 arkkitehti Armas Lindgrenin suunnittelemana. Myös kartanopuistoa muutettiin tuolloin Svante Olssonin suunnitelmien mukaan jugendihanteiden mukaan: käytävät kaartuivat symmetrisesti ja pääovelta tehtiin pitkä lehmusten reunustama käytävä puron toiselle puolelle metsäpuistoon. Puron yli pääsi siltaa pitkin ja samanlai-

nen silta vei tekosaarelle. Vuonna 1905 rakennettiin myös ensimmäiset kasvihuoneet, joissa viljellyistä kukista tuli kartanolle tärkeä elinkeino.

Vuonna 2005 Vantaan kaupunki osti kartanon ja puiston historiaa alettiin selvittää ja restaurointia suunnitella. Puisto kunnostettiin 2008–2011 Euroopan aluekehitysrahaston avustuksella Svante Olssonin suunnitelman perusteella. Kaupunki on peruskorjannut ulkorakennuksia vuosina 2017–2021 ja viimeisimpänä remontoituaan päärakennus. Päärakennuksen peruskorjaus valmistuu vuonna 2026 ja kohde avautuu Håkansbölen kartanomuseona Vantaan museopalveluiden alaisena yksikkönä.

Nissbackan kartano

Myös Nissbacka on oletettavasti yksi Sotungin kylän kantatiloista, ja se kuuluu nykyäänkin Sotungin kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kyläkeskukseen. Elias Botwedsson omisti 1640-luvulla Håkansbölen kartanon lisäksi myös Nissbackan tilan, josta kuitenkin tuli kartano vasta 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa, kun tila siirtyi Jacob de la Motten nimisen aatelisen omistukseen. Hän rakennutti Nissbackaan kaksikerroksisen puisen päärakennuksen vuonna 1769 ja sen ympärille rakennettiin geometrinen puisto. Osa vanhoista puista elää edelleen, ja alueelta löytyykin tammia, vaahteroita, saarnia ja metsälehmäksi. Vanha päärakennus purettiin vasta vuonna 1913, jolloin kartanon maille rakennettiin uusi päärakennus. Uusi päärakennus tuhoutui tulipalossa vuonna 1934 ja siitä on jäljellä enää rauniot. Niiden ympärille on perustettu rauniopuisto.

Nissbackan kartanon omistajat vaihtuivat useasti, kunnes vuonna 1894 tilan omistajuus siirtyi Ramsay-suvulle. Uusi aikakausi Nissbackan historiassa alkoi vasta 1970-luvun lopulla, kun Vantaan

kaupunki halusi sitoa kartanoalueen tiiviimmin osaksi uudistuvaa ja tiivistyvää lähiörakentamista.

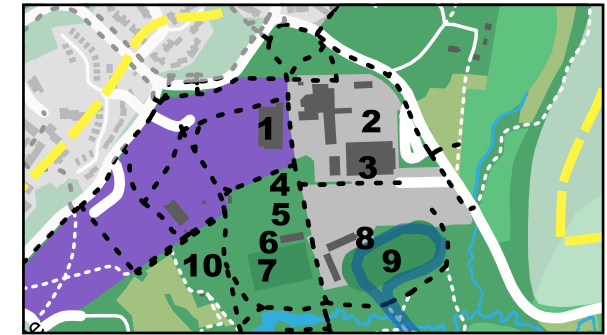
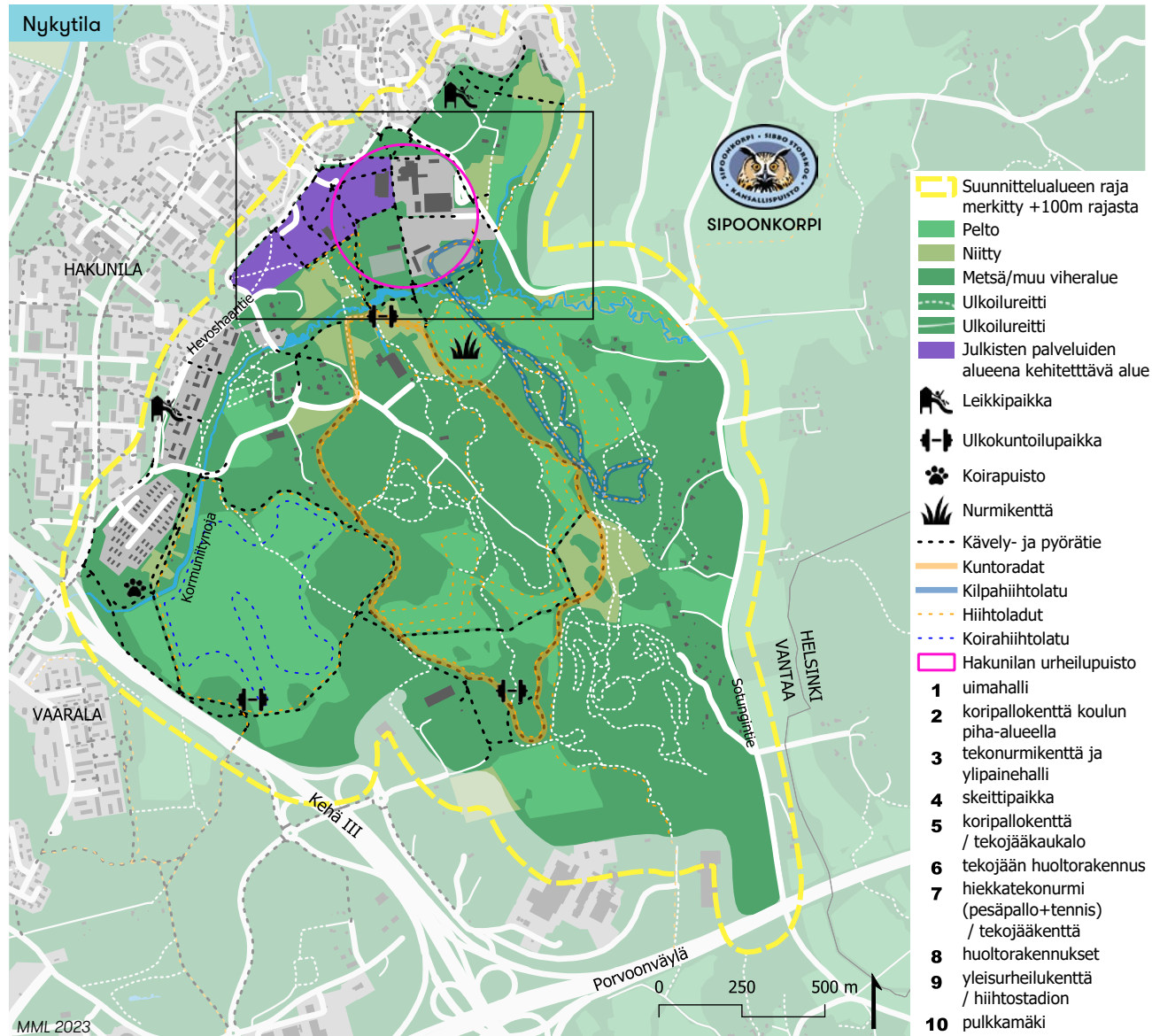
Vuonna 1979 kuvanveistäjä, professori Laila Pullinen-Ramsay ja hänen puolisonsa, neurologi Carl-Magnus Ramsay lunastivat kartanoalueen perikunnalta. He perustivat alueelle veistospuiston, joka on toiminnassa edelleen. Vaikka kartanon päärakennuksesta on enää jäljellä rauniot, on veistospuistossa Laila Pullisen kotimuseona vuonna 1925 rakennettu ent. pehtoorintalo, Pullisen ateljeeksi muutettu ent. navetta sekä vuonna 1926 rakennettu kivinen makasiinirakennus.

Vantaan kaupunki omistaa Nissbackan kartanosta raunioalueen. Rauniot kunnostettiin vuonna 2013 tavoitteena parantaa alueen turvallisuutta sekä hidastaa rakenteiden raunioitumista.

PT, Vantaan kaupunki

LIIKUNTA JA VIRKISTYS

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston liikunta- ja virkistysmahdollisuudet ovat monipuoliset. Puisto toimii paikkana monille isoille urheilupahtumille, ja siellä on järjestetty muun muassa hiihdon SM-kilpailuja ja kansainvälinen suunnistuskilpailu Jukolan viesti. Puistosta löytyy vuonna 2021 kunnostettu yleisurheilukenttä, jonka puku- ja pesutilat ovat liikkujien käytössä henkilökunnan ollessa paikalla. Talvisin kenttä toimii hiihtostadionina.

Kulttuuri- ja urheilupuistossa sijaitsee Vantaan suurin tekojääkenttä sekä tekojääkaukalo. Kesäaikaan tekojään alueella on tekonurmipintainen pesäpallokenttä ja tenniskenttiä ja kaukalon kohdalla koripallokenttä. Näiden lisäksi puiston kattavaan kenttätarjontaan kuuluu tekonurmikenttä, jolle pystytetään talvisin ylipainehalli. Urheilu- ja pallokentät ovat vapaasti kaikkien käytettävissä. Kenttien läheisyydessä sijaitsee skeittipaikka, Hakunilan uimahalli ja uimahallin kuntosali sekä Sotungin urheilupainotteinen lukio ja Sotungin koulu, jossa on iso liikuntasali. Alueella sijaitsee myös vapaata nurmialuetta, pulkkamäki sekä huoltorakennuksia.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistosta löytyy kolme ulkokuntoilupaikkaa. Alueelle on suunnitteilla

myös frisbeegolfrata. Alueella on kaksi leikkipaikkaa, Nissbackan puiston leikkipaikka alueen pohjoisosassa sekä toinen leikkipaikka Hevoshaantien varressa. Lisäksi alueella sijaitsevan päiväkodin ja koulun pihat ovat vapaasti käytettävissä aukioloaikojen ulkopuolella.

Puistossa on useita kuntoratoja ja reittejä, joista osa on talviaikaan hiihtokäytössä. Latuverkosto sisältää runsaasti reittejä, jotka soveltuvat eritasoisille hiihtäjille aina aloittelijoista kansainvälisen tason kilpahiihtäjiin. Osa reiteistä on valaistu. Hakunila on usein talven ensimmäinen hiihtokohde Vantaalla, sillä sinne tehdään vuosittain myös tekolumilatuja. Latuvalikoimaan kuuluu myös koirahiihtolatu. Vantaan Hiihtoseura (VHS) järjestää alueella suksikirjasto-toimintaa. Kirjaston kautta VHS tarjoaa maastohiihtovälineitä lainaksi kouluille.

Ojanko Areena on Hakunilan seudun koiraharrastajien (HSKH ry) ja Border Agility Teamin (BAT ry) omistama, kaupungin vuokraamalla maalla sijaitseva koiraurheiluhalli, jota myös yksityiset koiraharrastajat, kouluttajat tai seurat voivat vuokrata. Halli tarjoaa mahdollisuuden monipuoliseen koiraharrastamiseen ympäri vuoden ja sinne mahtuu kaksi kismittaista kenttää, joten se sopii esimerkiksi agility- ja tokokilpailujen järjestämiseen. Areenan toiminta on arkikoulutusten ja pääosin myös kilpailutapahtumien osalta seudullista, mutta osa tapahtumista on valtakunnallisia tai jopa kansainvälisiä.

Ratsastuskoulu Poni-Haka Oy tarjoaa monipuolista ratsastustoimintaa yhteistyössä Poni-Haän Ratsastajat ry:n kanssa. Poni-Haalla on käytössä kaksi ulkokenttää ja lämpöeristetty maneesi. Tallilta lähtee 1,5 kilometrin mittainen ratsastusreitti, joka on kuitenkin paikoin kasvanut umpeen ja laukkasuoran kohdalla kulkevat samalla reitillä sekä hevoset että muut liikkujat. Tallin yhteydessä palvelee ajoittain kahvila. Poni-Haän läheisyydestä löytyy myös ratsastusterapiaan suunniteltu talli, jossa toteutetaan kuntoutusta hevosten avulla.

SMa, Vantaan kaupunki

SMa, Vantaan kaupunki

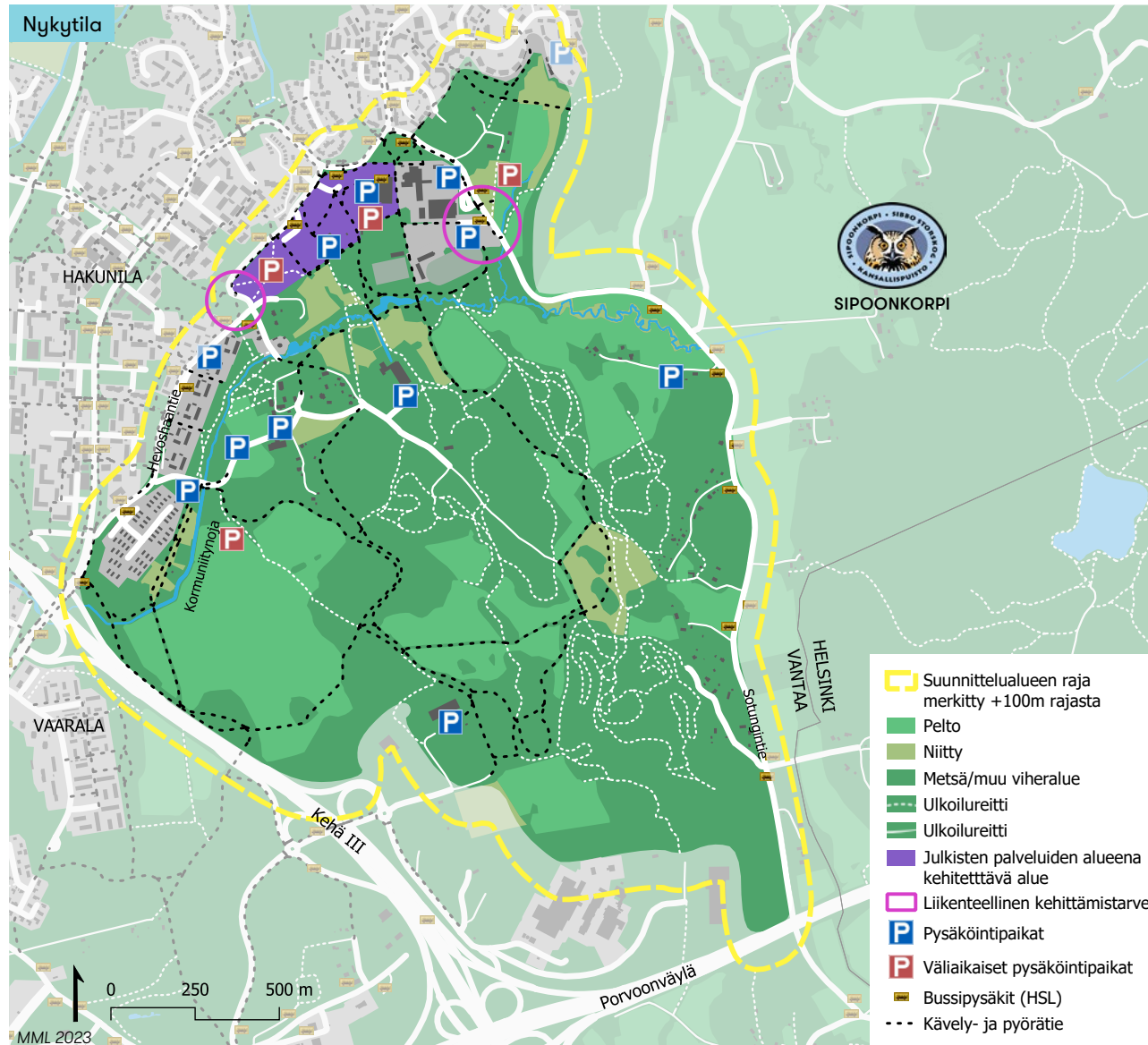

VKM, Vantaan kaupunki

Vantaan kaupunki

LIIKENNEYHTEYDET JA PAIKOITUS

Jalankulku ja pyöräily

Reitti Hakunilan keskustasta urheilupuistoon on hankalakulkuinen ja pitkä. Ravurinpolku on jyrkkä, eikä täytä nykyisiä esteettömyysvaatimuksia ja Hevoshaantien kadunylitys koetaan vaaralliseksi. Lisäksi Hevoshaantieltä urheilupuistoon puuttuu valaistu ja talvikunnossapidetty suora reitti. Myös urheilupuiston sisääntuloalueen jalankulkujärjestelyt kaipaavat parannusta.

Joukkoliikenne

Kulttuuri- ja urheilupuiston toimintoja palvelevat Hakunilantiellä, Sotungintiellä ja Hevoshaantiellä sijaitsevat bussipysäkit. Noin kilometrin kävelyetäisyydellä sijaitsevilla Hakunilan keskustan pysäkeillä on hyvä bussiliikenteen palvelutaso. Sotungintien ja Hevoshaantien pysäkeillä on huomattavasti heikompi palvelutaso ja tarjonta keskittyy ruuhka- ja päiväaikoihin.

Vantaalle on suunnitteilla ensimmäinen raitiotielinja, joka tulee kulkemaan Hakunilantietä pitkin, ja parantaa näin myös kulttuuri- ja urheilupuiston saavutettavuutta. Reittiyhteydet ratikan suunnitelluilta pysäkeiltä vaativat jatkosuunnittelussa kuitenkin erityistä huomiointia, jotta niistä saadaan esteettömiä, selkeitä ja turvallisia.

Pysäköinti

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston paikoitusta on kehitetty viime vuosina laajentamalla urheilupuiston ja uimahallin paikoitusalueita. Näitä laajempia pysäköintialueita täydentävät useat pienet pysäköintialueet eri toimintojen yhteydessä.

Nykyinen Håkansbölen kartanon pysäköintialue ei palvele käyttäjiä toivotusti.

Pysäköintipaikkojen riittävyyden kannalta on tärkeää, että alueen paikkoja voidaan jatkossa käyttää joustavasti eri toiminnoille. Suurempien

tapahtumien aikana voi olla mahdollista järjestää tilapäisiä pysäköintikenttiä. Tilapäiskenttien käyttömahdollisuuksia voi rajoittaa vuodenaika ja epäsuotuisa sää.

Vasemmalla sisäänkäynti urheilupuiston pysäköintialueelle (2 kuvaa).
Toisena oikealta pieni pysäköintialue viljelypalstojen läheisyydessä.
Oikealla Håkansbölen kartanon pysäköintialuetta.
Kuvat: maastokäynti, syksy 2023, WSP Finland Oy

MATKAILU, BRÄNDI JA TAPAHTUMAT

Urheilupuisto ja kartanot houkuttelevat

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston brändi rakentuu nykyisellään yksittäisten kohteiden, kuten urheilupuiston ja kartanoiden varaan. Håkansbölen kartanolla vieraili vuonna 2023 yhteensä noin 80 000 ihmistä. Urheilu- ja kulttuuripuiston alueen kokonaiskävijämääristä ei ole tietoa.

Håkansbölen kartanolla on kattava palvelutarjonta, jota halutaan jatkossa edelleen monipuolistaa ja laajentaa. Nykyään kartanolla järjestetään muun muassa näyttelyitä, historiakävelyjä, teatteriesityksiä, lasten kulttuuritoimintaa ja joogaa. Kartanon tiloja voi vuokrata esimerkiksi kokouksiin ja perhetilaisuuksiin. Kahvila-ravintola Håkans palvelee ympäri vuoden tarjoten arkilounaita ja viikonloppu-brunsseja sekä toimien kahvilana, kokoustilana sekä tilausravintolana. Lisäksi alueella toimii antiikkikauppa, museokauppa sekä tapahtumien pop up -myyntiä. Urheilupuisto on tunnettu erityisesti hyvistä hiihto-olosuhteistaan ja toimii myös kansallisen tason hiihtokilpailuiden sekä muiden urheilutapahtumien järjestyspaikkana.

Tunnettuus ja matkailu vähäistä

Kartanoiden palvelut ja urheilutapahtumat houkuttelevat lähimatkailuun, mutta majoitustoimintaa pidemmältä saapuville ei ole. Alueen vaikeahko saavutettavuus haastaa erityisesti julkisilla kulkuvälineillä saapuvia. Alueen opastus on heikkoa ja yhtenäinen visuaalinen ilme puuttuu. Kulttuuri- ja urheilupuiston alue toimii monipuolisena virkistyspaikkana lähialueen asukkaille, mutta laajempaa tunnettuutta alueella ei juurikaan

ole. Vantaan kaupungin nettisivut tarjoavat tietoa urheilupuiston alueesta. Visit Vantaa -sivustolla esitellään Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo sekä Håkansbölen kartano. Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto on yhtenäisenä käsitteenä vielä uusi, eikä siitä löydy tietoa kaupungin nettisivuilta. Tämä haastaa nykyisellään uusien kävijöiden tavoittelua.

Idän kätkeyty helmi

Alueen vahvuus on sen monipuolisuus. Puistossa yhdistyvät kulttuuri- ja maisema-arvot, arvokas

luontoympäristö sekä monipuoliset virkistys- ja liikuntamahdollisuudet. Kehittyvien toimintojen yhteensovitus ja muotoilu helposti viestittäväksi kokonaisuudeksi vaatii kuitenkin vielä yhteistyön tiivistämistä ja markkinoinnin ja viestinnän toimenpiteitä. Alueen piiloon jäävästä potentiaalista kertoo kaupungin alueelle muotoilema sisäinen brändi ”idän kätkeyty helmi”.

VKM, Vantaan kaupunki

OPASTUS

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueelta puuttuu selkeä opastus. Aluekarttaa reiteistä, toiminnoista ja palveluista ei ole. Urheilupuiston alueella ja reittien varrella on käytössä vanhoja puisia viittaopasteita, mutta niiden kunto on osittain erittäin huono.

Sipoonkorven kartta on nähtävillä urheilukentän lähetyvillä, mutta kattavaa opastusta Sipoonkorpeen ei suunnittelualueelta ole.

Reittien varrella on joitakin ohje-, varoitus- ja informaatiokylttejä.

Kuvat: maastokäynti, syksy 2023, WSP Finland Oy

YHTEENVETO SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILASTA

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston vahvuuksina voidaan pitää sen sijaintia, monipuolista luontoa ja lajistoa sekä arvokkaita elinympäristöjä. Puistossa on runsaasti kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokkaita alueita ja sen historiallista arvoa korostaa jatkuvasti kehittyvä Håkansbölen kartano, Laila Pullisen kotimuseo ja veistospuisto sekä Nissbackan kartanoalue. Monipuoliset ja ympärivuotiset liikunta- ja virkistysmahdollisuudet, erinomaiset maastohiihdon olosuhteet sekä koiraja hevosurheilun mahdollisuudet palvelevat monipuolisesti erilaisia käyttäjäryhmiä.

Nykyisellään alueen kehityskohdiksi nousevat siisteys ja turvallisuus, saavutettavuus sekä reitistöjen selkeys ja opastus. Alueelle saapuminen vaatii parannusta sekä kevyen liikenteen turvallisuuden, esteettömyyden että henkilö- ja linja-autojen pysäköinnin osalta. Tapahtumatoiminta ja palvelut kaipaavat aktiisempaa markkinointia sekä tiiviimpää yhteistyötä ja urheilupuiston alue vaatii toimenpiteitä niin liikunnan kuin koulutuksenkin tarpeiden täyttämiseksi. Yhteinen brändi puuttuu eikä aluetta tunneta laajemmin. Puistoa kehitettäessä merkittävässä roolissa on toimintojen yhteensovittaminen ja yhteistyö alueen kehittämisessä sekä yhteisen tavoitetilan löytäminen.

Kulttuuri- ja urheilupuiston vahvuudet ja kehityskohdat on koottu oheiseen taulukkoon. Jatkokehityksessä vahvuuksia pyritään entisestään vahvistamaan ja kehityskohtia parantamaan. Lisäksi jatkokehityksessä on huomioitava lähtökohdissa mainitut suunnitteluohjaavat kaavat, strategiat ja ohjelmat sekä seuraavassa luvussa esitettävät vuorovaikutuksen nostot.

VAHVUUDET

Monipuolinen luonto ja lajisto sekä arvokkaat elinympäristöt tekevät puistosta ainutlaatuisen luontokohteen.

Puiston alueella on monia kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokkaita alueita.

Historiallinen ja jatkuvasti kehittyvä Håkansbölen kartano sekä Nissbackan kartanoalue ja Laila Pullisen kotimuseo ja veistospuisto lisäävät alueen arvoa ja vetovoimaa.

Puistossa on monipuoliset liikunta- ja virkistysolosuhteet ympäri vuoden. Kohde on tunnettu etenkin kattavista maastohiihdon olosuhteista. Alueelta löytyy lisäksi mahdollisuuksia koiraja hevosurheiluun.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kokonaisuus palvelee monipuolisesti erilaisia käyttäjäryhmiä.

KEHITYSKOHDAT

Puistossa risteää monia eri reittejä ja opastus on puutteellista. Talvikävelyyn ei ole selkeää, talvikunnossapidettyä, valaistua reittiä. Kevyen liikenteen yhteydet keskustasta alueelle eivät täytä esteettömyyden ja turvallisuuden vaatimuksia.

Pysäköintialueet vaativat selkeytystä ja linja-autoilla saapuminen tulee mahdollistaa.

Alue on paikoin epäsiisti.

Urheilupuiston kehittyvät toiminnot vaativat yhteensovittamista luonto- ja maisema-arvojen kanssa.

Perus- ja lukiokoulutuksen tilatarpeet kasvavat ja sisäpallotilun olosuhteet ovat riittämättömät.

Yhtenäinen brändi ja laajempi tunnettuus puuttuvat. Viestintä vaatii kehitystä.

Tapahtumatoiminnassa tarvitaan aktiivisuutta ja yhteistyötä toimijoiden kesken.

VUOROVAIKUTUS

Kehittämissuunnitelman pohjaksi on vuorovaikutettu niin asukkaita ja alueen toimijoita kuin Vantaan kaupungin eri tahoja. Vuorovaikutuksen tavoitteena on ollut kirkastaa toiveita ja yhteensovittaa eri intressejä alueen kehittämiseksi. Tässä osiossa esitellään vuorovaikutuksen keskeisimmät tulokset.

ASUKASKYSELY

Huhtikuussa 2023 järjestetyllä asukaskyselyllä kartoitettiin alueen käyttäjien toiveita alueen kehittämiseksi. Vastauksia asukaskyselyyn tuli 470 kpl, suurin osa vastaajista oli 35-55 vuotiaita hakunilalaisia. Kyselyssä kartoitettiin kesä- ja talvikauden nykykäyttöä sekä toiveita alueen kehittämiseksi.

Kesällä suurin osa lenkkeilee ja kävelee alueella. Pyöräily ja rullahiihto olivat seuraavaksi suosituimpia toimintoja. Ulkokuntosali, pallopelit sekä lasten leikki-paikat ja harrastukset olivat niiden jälkeen kymmenen suosituimman toiminnon listalla. Talvella alueella suosituin laji on hiihto, jota seuraavat järjestyksessä kävely, luistelu ja pulkkamäki.

Asukkaat merkitsivät kartalle kehitettäviä reittejä sekä kehittämistä vaativia alueita ja mielestään tärkeimpiä luontokohteita. Ehdotuksissa oli yksittäisiä toiveita, kuten katettu juoksurata, kuntoportaat ja koirapuisto, mutta monissa vastauksissa toistui latuyhteyksien parantaminen, rakenteiden kunnostus ja opastuksen parantaminen.

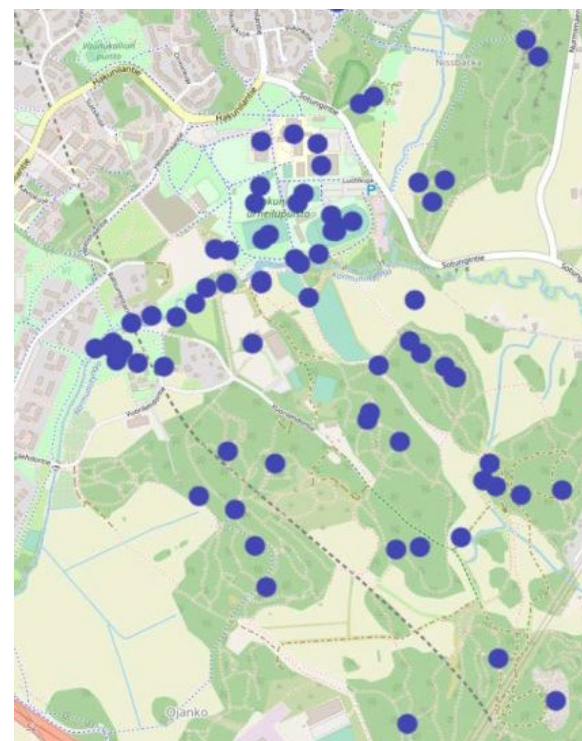
Toistuvimmat toiveet alueen kehittämiseksi olivat:

- siistiminen, selkeyttäminen ja nykyaikaistaminen
- tarjonnan tasapuolistaminen eri ryhmille
- urheilu- ja liikuntatarjonnan monipuolistaminen kaikenikäisille
- koirien kävelyttämisreitit myös talvella
- tapahtumia ja toimintaa kaikenikäisille sekä kesällä että talvella
- monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja palveluita

- turvallisuuden parempaa huomiointia
- opasteiden ja reittimerkintöjen parantamista
- alueen pysymistä väljänä ulkoilualueena.

Kiireisimpinä kehittämiskohteina pidettiin:

- hiihto- ja kävelyreittien valaistusta
- turvallisuuden parantamista kevyenliikenteen ja autoliikenteen yhdistyessä sekä tienylityksissä ja ajonopeuden hallintaa
- alueen opasteiden kehittämistä niin, että kaikki alueen palvelut, reitit ja ladut näkyisivät.

Asukaskyselyssä nousseissa tärkeimmissä luontokohteissa korostuivat virkistysarvot. Karttamerkinnot keskittyvät puron varrelle, metsäreiteille ja urheilupuistoon. Kuva: Asukaskyselyn tulokset, Vantaa

TYÖPAJAT

Tavoitetyöpaja 13.4.2023

Kaupungin sisäisessä ensimmäisessä työpajassa käytiin asukaskyselyn tuloksia läpi ja työstettiin tavoitteita niiden pohjalta. Työstöä tehtiin jakautumalla teemaryhmiin, joiden tehtävä oli kirjata kartalle tavoitteita alueen kehittämiseen oman teemansa osalta ja sen jälkeen yhteensovittaa kahden ryhmän tavoitteita. Teemaryhmät olivat:

- maankäyttö ja viherrakenne
- liikenne ja reitit, pysäköinti
- kulttuuriympäristö, luonto, puistot ja metsä-alueet
- urheilu ja virkistys
- julkiset ja yksityiset palvelut
- matkailu, tapahtumat, brändit ja viestintä

Tärkeimpinä tuloksina nousivat suoran yhteyden kehittäminen Hakunilan keskustasta, opasteiden, kylttien ja aluekarttojen tekeminen eri tarpeisiin niin kesä- kuin talvikäytölle, pysäköintipaikkojen yhteiskäyttö ja isojen tapahtumien yhteensovitus sekä ”idän kätketty helmi” -vision toteuttaminen ja kansainvälisen matkailukohteen luominen.

Visiotyöpaja 14.8.2023

Visiotyöpajaan osallistuivat alueen asukkaat ja toimijat sekä kaupungin edustajat. Työstöä varten jakauduttiin ryhmiin, joissa asukkaat ja toimijat pääsivät nostamaan ideoitaan ja toiveitaan esiin ryhmän teeman mukaisesti. Teemaryhmät olivat:

- reitit ja opastus
- alueen käyttö ja tapahtumat, yhteiset pelisäännöt

- palvelut, matkailu ja yritystoiminnan kehittäminen
- luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö ja talkotoiminta

Työpajassa ryhmissä syntyneet pääideat kirjattiin ylös. Eri palveluiden tarjonta, opastuksen ja reittien parantaminen sekä alueen käytön kehittäminen yhdistivät jokaisen ryhmän toiveita.

Päätöstyöpaja 27.11.2023

WSP:n vetämässä työpajassa osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään, jotka kaikki osallistuivat vuorollaan kolmeen eri teemapisteeseen: liikunta ja virkistys, opastus ja reitit sekä kulttuuri, maisema ja matkailu. Tavoitteena oli selkeyttää jo aiemmin prosessissa esiin nousseet tavoitteet ja toimenpiteet sekä priorisoida niitä. Pisteillä merkittiin tulostetuille kartoille, minne kehitettäviä kohteita halutaan ja haettiin konkretiaa esimerkiksi kulttuuri- ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Myös alueopasteiden paikkoja merkittiin kartalle ja keskusteltiin opastuksen visuaalisesta ilmeestä.

Aiemmissa työpajoissa oltiin ideoitu alueelle esimerkiksi hotellia, leirintäaluetta ja kaupallista kuntosalia. Osa ehdotuksista oli yksittäisiä asukkaiden toiveita, joiden toteuttamismahdollisuudesta keskusteltiin päätöstyöpajassa. Todettiin, että hotellin ja leirintäalueen toteuttaminen eivät ainakaan nykyään ole realistisia tavoitteita, mutta pienimuotoisempaa majoitustoimintaa voidaan kehittää. Urheilupuiston viereiseen lampeen oli aiemmassa vuorovaikutuksessa ehdotettu puista luonnontarkkailulavaa, mutta todettiin, että ojan yli

menevät sillat toimivat riittävinä luonnontarkkailupaikkoina. Alueelle on toivottu nuotiopaikkoja, mutta päätettiin, että ilkvallan takia voidaan toteuttaa pelkästään piknikpöytäalueita. Ehdotetun kaupallisen kuntosalin todettiin sopivan paremmin Hakunilan keskustaan. Päätöstyöpajan tulokset selkiyttivät huomattavasti kehittämissuunnitelman sisältöä.

Päätöstyöpajaan osallistuivat:

Henry Westlin, kaupungininsinööri, Kadut ja puistot
Petra Tammisto, maisema-arkkitehti, viheralueiden suunnittelu, Kadut ja puistot
Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti, Kestävä kaupunki-tiimi, Yleiskaavoitus
Annukka Larkio, kultturijohtaja, Kulttuuripalvelut
Esa Partanen, Sotungin lukion rehtori
Jari Lärkä, liikuntapäällikkö, liikunta-alueiden käyttö ja kunnossapito
Anu Jokela, liikuntapäällikkö, asiakaspalvelut ja suunnittelu
Maiju Hautamäki, Håkansbölen kartanon projekti-koordinaattori, Museopalvelut
Marjo Poutanen, päällikkö, Museopalvelut
Susanna Paavola, rakennustutkija, Museopalvelut
Mirka Järnefelt, erityisasiantuntija, Elinvoimapaalvelut
Milja Inkeroinen, vuorovaikutusasiantuntija, Talous- ja hallintopalvelut

WSP:ltä työpajaa vetivät Olivia Mahlio, Salla Salmijärvi ja Ari Kujala.

Visiotyöpaja 14.8.2023.
Kuva: Milja Inkeroinen,
Vantaan kaupunki

KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2024–2035

Tässä kehittämissuunnitelmaosiossa esitetään Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston visio ja tavoitetilä 2035 sekä sen saavuttamiseksi asetetut tavoitteet ja toimenpiteet. Visio tavoitteineen pohjautuu edellisissä luvuissa esitettyihin lähtökohtiin, nykytilaan ja vuorovaikutuksen tuloksiin.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto muodostaa jo nykyisellään mielenkiintoisen kokonaisuuden monipuolisine ulottuvuuksineen. Sen eri osa-alueet vaativat kuitenkin vielä kehittämistä, jotta koko potentiaali saadaan esiin. Kehittämisen kohteita ovat muun muassa alueen toimintojen yhteensovittaminen ja yhteistyön lisääminen, alueen siisteys, turvallisuus ja saavutettavuus, reitistö ja sen opastus, urheilupuiston alue, koulutuksen tilatarpeet, tapahtumatoiminta ja yhtenäinen brändi ja viestintä.

Aluetta on nykyisellään luonnehdittu ”idän kätkeyksi helmeksi”, mikä viittaa sen piiloon jääneeseen potentiaaliin. Tässä kehittämissuunnitelmassa kätkeyty helmi on haluttu nostaa esiin ja Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston visiona onkin olla vuonna 2035 ”Itä-Vantaan helmi”. Visiota täsmäntävä yhteinen tavoitetilä on kirjattu oheiseen kaavioon.

Vision ja yhteisen tavoitetilan saavuttamiseksi kehittämissuunnitelmaan on valittu teemakohtaisia tavoitteita ja niitä edistäviä toimenpiteitä. Nämä tavoitteet ja toimenpiteet esitetään kuuden keskeisen teeman kautta: luonto (1), kulttuuriympäristö ja maisema (2), liikunta ja virkistys (3), liikenneyhteydet ja paikoitus (4), matkailu, brändi ja tapahtumat (5) sekä opastus (6).

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto on Itä-Vantaan helmi

Vuonna 2035 Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuisto on helposti saavutettavissa ja puiston monipuolinen urheilu- ja kulttuuritarjonta sekä selkeästi opastettu reittiverkosto kutsuvat virkistymään ympäri vuoden. Alueen viihtyisyyttä lisäävät monimuotoinen luonto ja hoidetut maisemat sekä siisti ja turvallinen ympäristö.

Yhteisöllinen tapahtumatoiminta ilahduttaa kaiken ikäisiä kävijöitä ja puisto palvelee lähivirkistysalueen lisäksi valtakunnallisena matkailukohteena alueen arvot ja kestävyys huomioiden.

KEHITTÄMISEN TEEMAT

LUONTO

Luonnon osalta kehittämisen tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa alueen luontoarvoja. Luonnon monimuotoisuutta tulee edistää ja ekosysteemi-palvelut turvata. Alueella kehitettävät toiminnot eivät saa aiheuttaa merkittävää heikkenemistä luonnon prosesseihin. Kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle tulee laatia hoitosuunnitelma, joka käsittää myös maisema-arvojen vaalimisen. Maisemaan liittyvät muut kehittämistoimenpiteet kuvataan tarkemmin seuraavassa luvussa.

Alueen luonto- ja maisema-arvot ovat merkittäviä ja ne mahdollistavat jo sellaisenaan ulkoilun vetovoimaisuuden kehittämisen. Tulevaisuuden käyttöpaineet ovat kuitenkin riski luonnon prosessien toiminnalle. Sekä virkistäytymismahdollisuuksiin että lisääntyvään alueen käyttöön vaikutetaan opastuksella (ks. s. 39 ja 45), jonka kehittämisellä ohjataan kulku niin, ettei tulevaisuuden käyttö kuluta luontoa liikaa. Opasteilla voidaan myös kertoa käyttäjille alueen luontoarvoista.

Kormuniitynojanle on vuonna 2016 laadittu kunnostussuunnitelma, jonka toimenpiteistä pohjapadon kunnostus, Sotungintien siltarummun vaelusesteen kunnostus ja vesikasvien poisto on vielä toteuttamatta. Nämä toimenpiteet tulee toteuttaa, samoin kuin kunnostuksen jatkuvat toimenpiteet eli vieraslajien torjunta, roskien siivous, uoman raivaus puista ja pensaista ja katusoraikkojen rakentaminen. Kunnostussuunnitelma tulee päivittää ja päivityksessä tulee huomioida erityisesti alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvot.

Viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa 2023–2032 alueelle on esitetty lisättäväksi luonnon-tarkkailupaikka ja poimintapello. Näiden molempien toteuttamiseksi tulee valita tarkempi sijainti ja tehdä tarkempi suunnittelu. Poimintapello perustetaan

nykyiselle pellolle maanvuokraussopimuksen päätyttyä. Jos poimintapello perustetaan Håkansbölen kartanon lähelle, voidaan poimittavat lajit valita sen mukaan, mitä kartanolla on aikanaan kasvatettu. Kartanon yksi elinkeino on ollut kukkien viljely ja myynti.

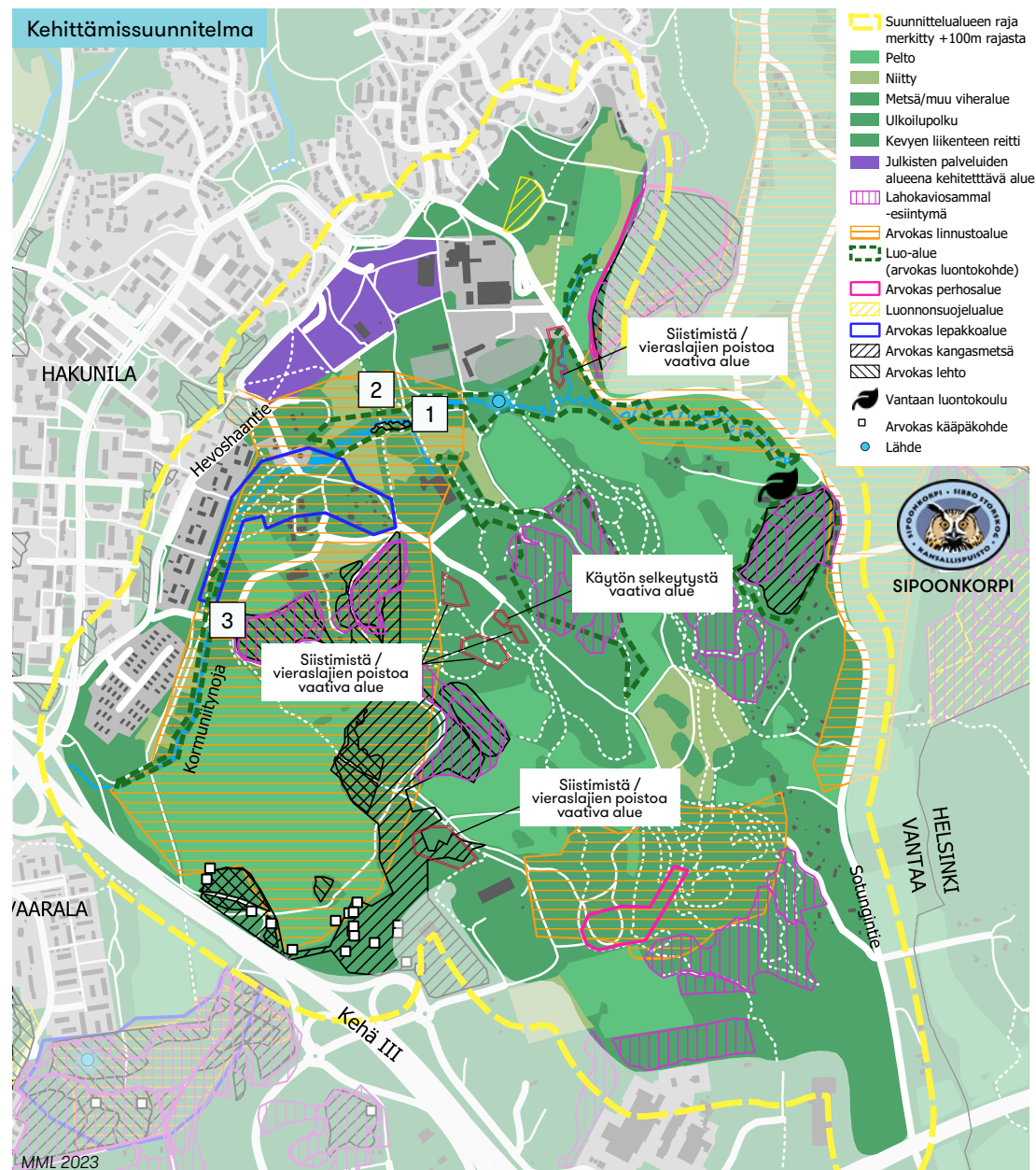
Kaikki luontoon liittyvät kehittämistoimenpiteet on esitetty seuraavan sivun kartalla.

Ylempi kuva: MG, Vantaan kaupunki
Alempi kuva: PJH, Vantaan kaupunki
Oikealla Kormuniitynojan kunnostussuunnitelma

TAVOITE		TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Luontoarvojen säilyttäminen ja vahvistaminen	-	Koko alueelle laaditaan hoitosuunnitelma yleiskaavan määräykset huomioiden. Hoitosuunnitelmassa huomioidaan alueen luontoarvojen säilyttäminen, vieraslajien poisto ja alueen siistiminen. Kartalle on merkitty kohtia (5 kpl), jotka on tunnistettu erityisesti siistimistä ja/tai vieraslajien poistoa vaativiksi sekä kohtia (1kpl), jotka kaipaavat käytön selkeytystä.	***
	-	Ohjataan kulkua ja kerrotaan luontoarvoista uuden opastuksen avulla (ks. Opastus)	***
	1	Kormuniitynojan kunnostussuunnitelma (2016) päivitetään ja toteuttamatta jääneet sekä jatkuvat toimenpiteet toteutetaan. Päivitetyssä kunnostussuunnitelmassa huomioidaan alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvot.	***
	2	Alueelle toteutetaan Kormuniityn luonnontarkkailupaikka.	**
	3	Alueelle toteutetaan poimintapello.	**

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)
 ** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)
 *Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA MAISEMA

Kulttuuriympäristön ja maiseman osalta kehittämisen tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa alueen merkittäviä kulttuuriympäristön ja maiseman arvoja. Tavoitteeseen liittyvät toimenpiteet on esitetty seuraavan sivun kartalla.

Nissbackan kartanoalue ja rauniopuisto siistitään, jotta aluetta voidaan hyödyntää pienimuotoisiin tapahtumiin. Osa Håkansbölen kartanon läheisistä pelloista voidaan muuttaa niityiksi viljelymaisema huomioiden. Kaikki nykyiset pellot, niityt ja laitumet säilytetään avoimina alueina. Edellä mainitut toimenpiteet kirjataan koko alueen hoitosuunnitelmaan (ks. s. 28). Kehä III:n ja jätevoimalan melutorjunnan mahdollisuuksia tutkitaan. Mahdollinen suunnittelu toteutetaan yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Ulkoilualueille ja Håkansbölen kartanolle lisätään piknikryhmiä.

Håkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon toteutetaan opastettu kulttuurireitti. Reitin varren opastuksella voidaan kertoa paikan kulttuuriympäristön ja maiseman arvoista alueen kävijöille. Reitti yhdistää erinomaisesti kulttuurin ja matalan kynnyksen liikunnan. Kulttuurireitin linjaus päätetään koko alueen reittisuunnitelman laatimisen yhteydessä jatkotyönä. Alustava linjaus ja reitin vaihtoehdot on esitetty raportin lopussa (ks. s. 54).

Maisema-arvojen vaalimisen puitteissa on huomioitava nykyisten ja uusien rakenteiden soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön. Esimerkiksi kyltityksien ja liikuntapuiston rakenteiden asentamisessa tulee ottaa huomioon avoimet maisematilat ja näkymät. Rakenteet ja kalusteet tulee suunnitella niin, että ne sopivat kulttuuriympäristöön ja maisemaan.

Håkansbölen kartanon kehittäminen

Håkansbölen kartano ympäristöineen on keskeinen osa puiston kulttuuriympäristöä ja maisemaa. Kartanon aluetta, palveluita ja tapahtumia kehitetään erillisen toimintasuunnitelman 2023–2026 mukaisesti. Kartanoalueen kehittäminen linkittyy vahvasti myös tässä kehittämissuunnitelmassa määritettyihin luonnon, liikenneyhteyksien ja paikoituksen sekä opastuksen kehittämiseen.

Nostot Håkansbölen kartanon toimenpidesuunnitelman tavoitteista:

- Tehdään Håkansbölestä mahdollisimman saavutettava
- Rakennetaan hyvinvointia, yhteisöä ja yhteisöllisyyttä Hakunilassa
- Toteutetaan toimintaa suojelu edellä, mutta mahdollistamisen mentaliteetilla
- Tuetaan kulttuuri-, historia-, ja luontopalveluiden menestystä takaamalla markkinointiresurssit ja ihmisvirrat
- Vahvistetaan kytköksiä urheilupuistoon sekä alueen kulttuuri- ja luontotoimijoihin
- Tehdään Håkansbölestä valtakunnallinen matkailukohde

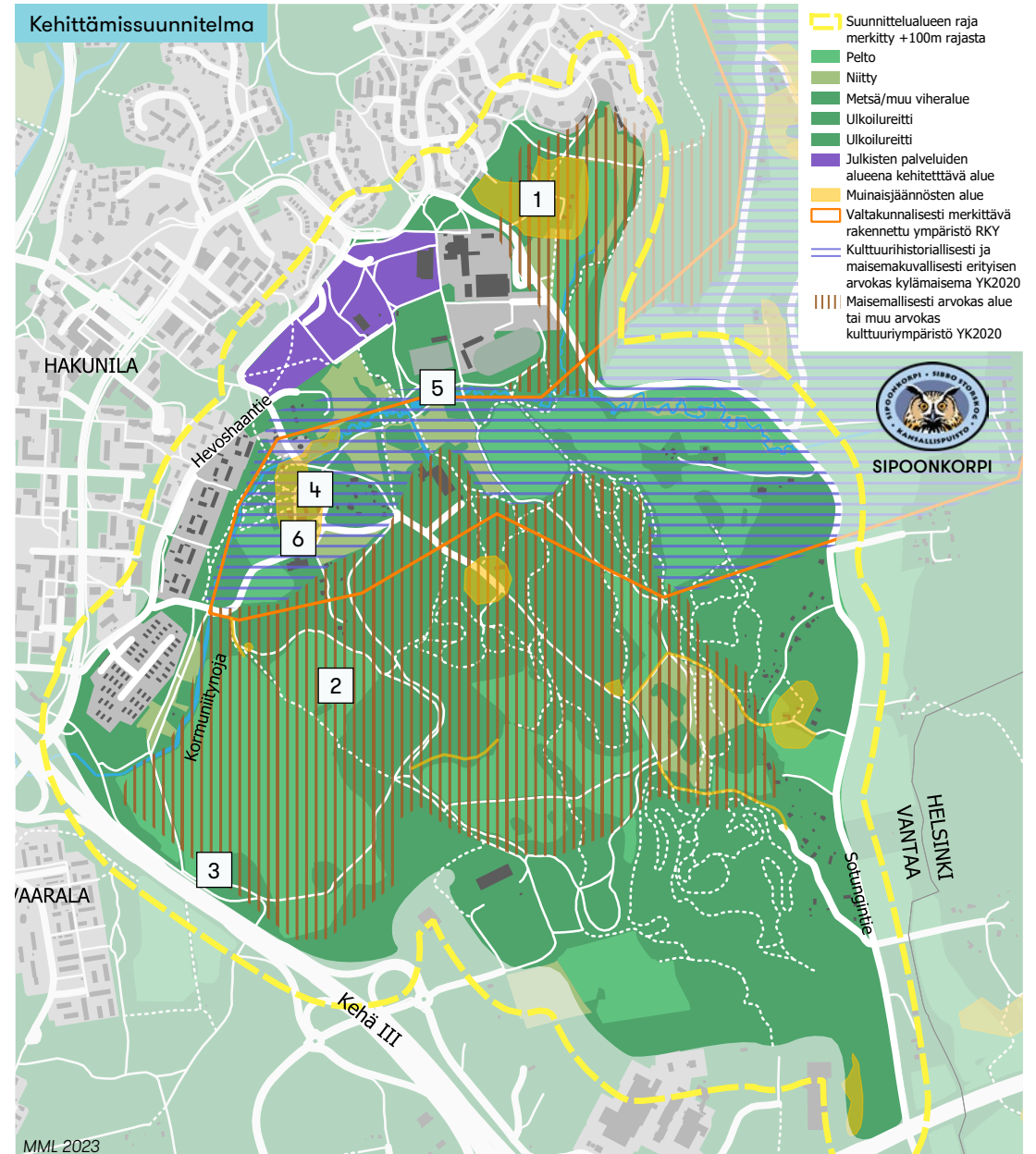
MKE, Vantaan kaupunki

TAVOITE		TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Kulttuuri- ja maisema-arvojen säilyttäminen ja vahvistaminen	1	Nissbackan rauniopuiston alue siistitään niin, että sitä voidaan hyödyntää pienimuotoisiin tapahtumiin.	**
	2	Osa pelloista voidaan muuttaa niityksi viljelymaisema huomioiden. Nykyiset pellot, niityt ja laitumet säilytetään avoimina alueina.	**
	3	Kehä III:n ja jätevoimalan melutorjunnan mahdollisuuksia tutkitaan.	*
	4	Ulkoilualueille ja Håkansbölen kartanolle lisätään piknikryhmiä.	**
	5	Håkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon (sekä mahdollisesti edelleen suunnittelun ulkopuolella sijaitsevaan Leonardo Da Vilhun veistospuistoon) toteutetaan opastettu kulttuurireitti (ks. s. 54).	***
	6	Håkansbölen kartanoaluetta, palveluita ja tapahtumia kehitetään erillisen toimintasuunnitelman 2023–2026 mukaisesti. Toimenpiteinä mm. -tapahtumatoiminnan monipuolistaminen, yli 100 vuosittaista tapahtumaa -esteettömyyskartoitus -markkinoinnin lisääminen -yhteistyön lisääminen eri tahojen kanssa -puistonkäyttösuunnitelman päivitys -ekokompassi-kartoitus ja sertifikaatti -brändin ja visuaalisen ilmeen kehittäminen	***/**

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)

** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)

*Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

LIIKUNTA JA VIRKISTYS

Liikunnan ja virkistystyksen osalta Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston tavoitteena on toimintojen, palveluiden ja reitistön kehittäminen. Toimintojen ja palveluiden kehittämiseen liittyvät toimenpiteet on esitetty seuraavan sivun kartassa. Reitistön kehittämiseen liittyvät toimenpiteet on esitetty erikseen sivulla 34.

Toimintojen kehittäminen

Tavoiteltuja toimintoja ovat varastorakennus, rantalentopallokentät ja Viheralueiden palveluverkko 2023-2032 -suunnitelmassa mainitut parkouralue, puistokuntoilupaiikka ja alueleikki-paikka. Varastorakennus, rantalentopallokentät ja parkouralue sijoittuvat urheilupuiston alueelle ja vaativat urheilupuiston yleissuunnitelman päivittämistä. Samassa yhteydessä huomioidaan suksikirjaston läheisyydessä sijaitsevan tavarasäilytyspaikan maisemointi. Puistokuntoilupaiikkaa on suunniteltu Korminiitynpuiston puistokentän päädtyyn, lähelle kehä III:sta ja koirapuistoa. Tavoitteena on houkutella ihmisiä lenkkeilemään kohteelta kohteelle. Alueleikkipaikkaa on puolestaan ajateltu lammaslaitumen lähettävälle. Vaihtoehtoksi on noussut Sotungin koulun piha.

Urheilupuiston läheisyyteen ollaan toteuttamassa uusi lukiopaviljonki, mutta lukion ja peruskoulun käytössä olevien tilojen riittävyyttä tulee edelleen seurata jatkossa. Tarvetta voi lähivuosina olla laajentamiselle tai erilliselle rakennukselle. Lisäksi alueelle tarvitaan laajempia sisäpallotilan mahdollisuuksia, ja yhtenä vaihtoehtona on toteuttaa niitä koulutuksen olosuhteiden kehittämisen yhteydessä. Liikuntahallin toteuttaminen Hakunilan suuralueelle

sisältyy kaupungin ja liikuntapalveluiden palveluverkkosuunnitelmaan 2023-2032, mutta tarkkaa sijaintisuunnittelua ei ole tehty.

Toiveissa on edellä määritettyjen toimenpiteiden lisäksi saada alueelle yrittäjävetoinen seikkailupuisto. Myös tämä vaatii kuitenkin sopivan paikan löytämistä.

Palveluiden kehittäminen

Palveluiden kehittämisessä keskeistä on jatkossa palvelu-entistä monipuolisemmin erilaisia kohderyhmiä sekä monikulttuurista väestöä, tarjota matalan kynnyksen toimintaa, sitouttaa mukaan uusia toimijoita sekä tiivistää toimijoiden yhteistyötä palveluiden suunnittelussa ja tuottamisessa.

Jatkossa selvitetään, voidaanko yrityksille ja seuroille tarjota tiloja välinevuokraustoiminnan järjestämiseen. Luonto ja retkeily otetaan mukaan Håkansbölen kartanon palveluvalikoimaan muun muassa tapahtumien, opastuksen ja retkeilyn tukipalveluiden muodossa. Alueen koiraurheilun palveluvalikoimaa voidaan kasvattaa, mikäli Ojanko Areena tulevaisuudessa laajentuu.

Reitistön kehittäminen

Alueen nykyisten ja toivottujen reittien yhteensovittaminen sekä opastus vaatii koko alueen kattavan reitistösuunnitelman sekä yhteistyötä alueen toimijoiden kesken. Lisäksi kustakin uudesta reitistä tarvitaan reittikohtaiset toteutussuunnitelmat.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistoa on kehitetty Etelä-Suomen huippuhiihdon harjoittelu- ja kilpai-

lukesukseksi. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi alueelle toteutetaan rullahiihtorata. Radan suunnittelussa huomioidaan kulttuuri-, maisema- ja luontoarvot.

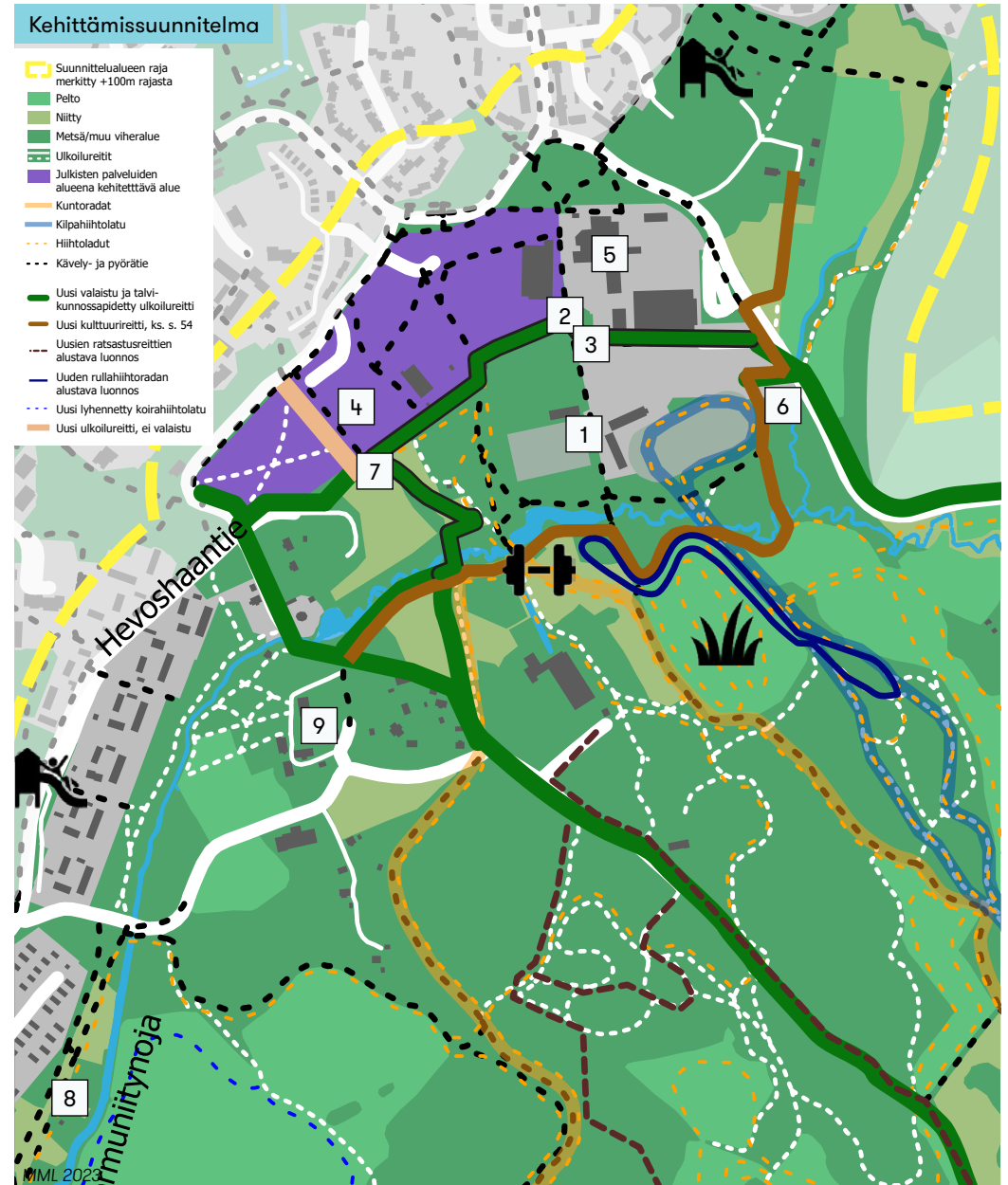
Frisbeegolfrataa on toistaiseksi kokeiltu sijoittamalla koreja maastoon, mutta viralliset heittopaikat ja opasteet puuttuvat. Radalle laaditaan uusi suunnitelma, jossa se sovitaan yhteen alueen muiden toimintojen kanssa. Tavoitteena on täysimittainen rata, mutta turvallisuuden vuoksi rata voidaan toteuttaa myös lyhyempänä.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston latuverkosto on paikoin haastava, mikä on aiheuttanut vaaratilanteita aloittelevien hiihtäjien eksyessä kilpaladuille. Jatkossa opastuksella kerrotaan latujen vaikeus-taso sekä pituus selkeästi. Lisäksi risteyskohtien turvallisuutta lisätään opastuksella. Kormuniitynojalle rakennetaan uusi latusilta vanhan huonokuntoisen tilalle. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa uusi talvikävelyille varattu silta nykyisen kapean sillan tilalle, lammaslaitumen eteläpuolelle Kormuniitynon yli. Nykyiseltä ladulta tehdään uusi latuyhteys Håkansbölen kartanolle, jonka kahvila palvelee jatkossa myös latukahvilana.

Kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle toteutetaan uusi valaistu ja talvikunnossapidetty kävelyreitti. Reitistön toteutuksessa huomioidaan muut alueen reitit. Talvikävelyreitit ja muiden alueen kävelyreittien varten lisätään levähdyspaikkoja, mikä tarjoaa erityisesti senioreille ja perheille miellyttävämmät ulkoilumahdollisuudet. Ulkoilualueille lisätään myös roska-astioita, jotta ympäristö pysyy siistinä. Ojangan läheisyydessä valaistuksen toivotaan pysyvän iltaisin päällä klo 23 saakka, jotta myöhäisimmätkin koiraharrastajat näkevät lenkkeillä turvallisesti.

TAVOITE		TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Toimintojen kehittäminen	1	Urheilupuiston alueelle rakennetaan varastorakennus urheilupuiston kalustolle.	***
	2	Uimahallin ja skeittipaikan väliin rakennetaan rantapallokenttiä.	**
	3	Parkouralueen toteuttamista skeittipaikan yhteyteen tutkitaan.	**
	4	Alueelle toteutetaan uusi lukiopaviljonki ja lukion ja peruskoulun käytössä olevien tilojen riittävyttä seurataan.	**
	5	Sisäpallotilun edistämisen mahdollisuuksia selvitetään.	**
	6	Ulkona säilytettävien tavaroiden kohta maisemoidaan.	***
	7	Kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle toteutetaan alueleikkipaikka. Sijainti esim. lammaslaitumen yhteydessä.	**
	8	Kormuniitynpuiston puistokentän päätyyn toteutetaan puistokuntoilupaiikka.	**
Palveluiden kehittäminen	-	Alueen liikuntapalveluiden tarjontaa kehitetään palvelemaan monikulttuurista väestöä aiempaa paremmin. Matalan kynnyksen toimintaa lisätään.	**
	-	Selvitetään, voidaanko yrityksille/seuroille tarjota tiloja välinevuokraustoiminnan järjestämiseen.	**
	-	Yhteistyötä alueen toimijoiden välillä palveluiden ja tapahtumatoiminnan kehittämiseksi lisätään.	***
	9	Luonto ja retkeily otetaan mukaan Håkansbölen palveluvalikoimaan: tapahtumat, opastukset ja retkeilyn tukipalvelut.	***

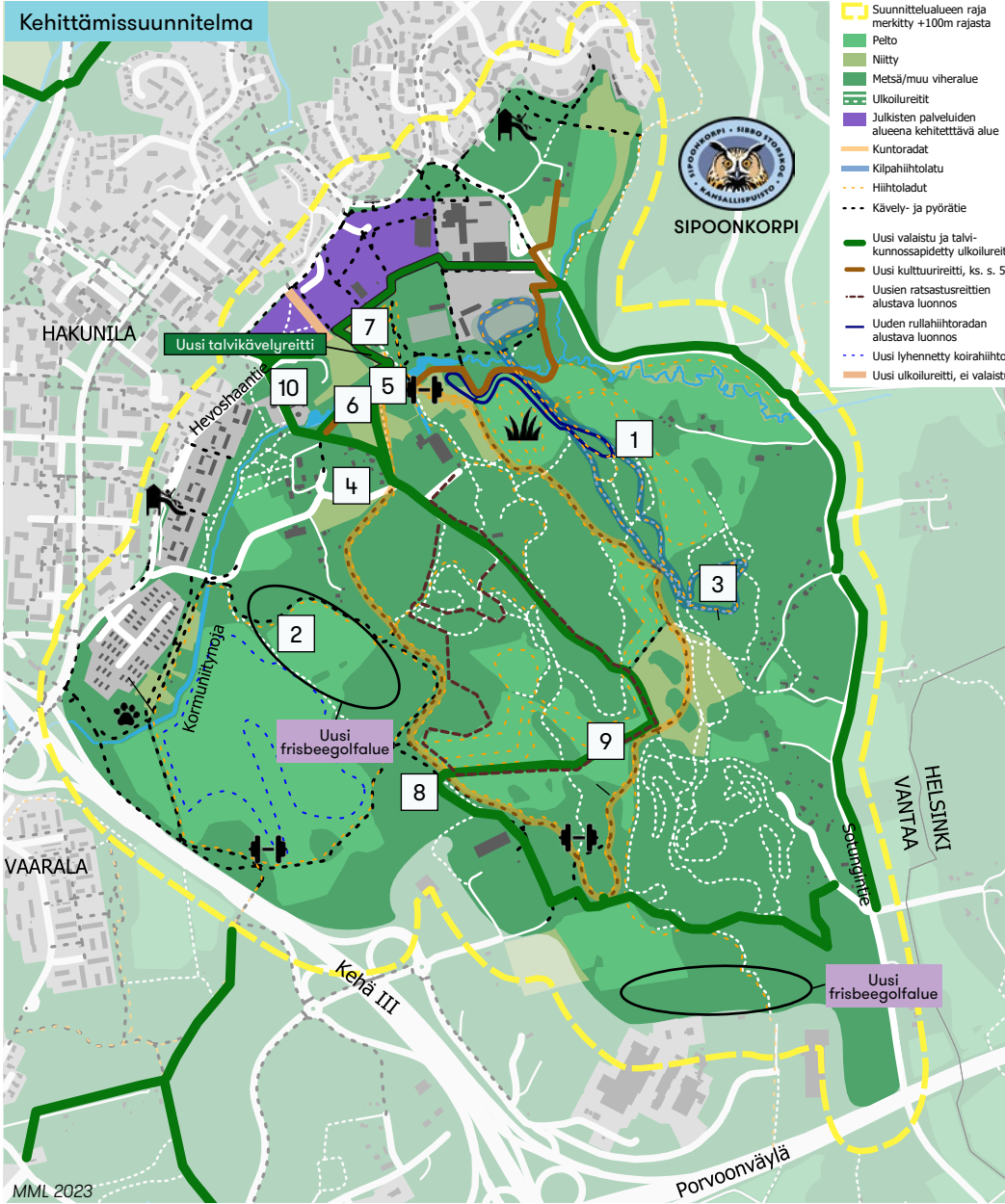
*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)
 ** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)
 *Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

TAVOITE		TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Reitistön kehittäminen	1	Alueelle toteutetaan rullahihtorata. Rata yhteensovitetaan muiden reittien sekä maisema- ja luontoarvojen kanssa tarkemmassa suunnitteluvaiheessa.	***
	2	Nykyinen frisbeegolfrata siirretään kartalla osoitetuille alueille (2 aluetta) ja yhteensovitetaan muiden toimintojen kanssa turvallisen lopputuloksen takaamiseksi. Koirahihtolatu lyhennetään kartassa esitetyn mukaiseksi.	***
	3	Nykyiset ladut merkitään selkeämmin ja eri reittien risteyskohtien turvallisuutta parannetaan opastuksen avulla (ks. Opastus)	***
	4	Nykyiseltä ladulta tehdään latuyhteys Håkansbölen kartanon kahvilalle.	***
	5	Kormuniitynojalle toteutetaan uusi puistosilta/latusilta.	***
	6	Lammaslaitumen eteläpuolella sijaitsevan Kormuniitynojan yli johtavan nykyisen kapean sillan uusimista talvikävelyn ja -kunnossapitoon soveltuvaksi tutkitaan.	***
	7	Alueelle toteutetaan uusi talvikunnossapidetty ulkoilureitti. Tämän vuoksi pieni osa nykyistä latua muutetaan ulkoilureitiksi. Osa ulkoilureitistä palvelee tarkemmin opastettuna talvikävelyreittinä (kartalla mustareunainen vihreä viiva).	***
	8	Talvikunnossapidettävältä ulkoilureitiltä tehdään yhteys koirahihtoladulle ja koiraurheilukeskukseen.	
	9	Alueelle toteutetaan ratsastusreittejä, jotka yhteensovitetaan muun reitistön ja toimintojen kanssa. Reitit suunnitellaan yhteistyössä ratsastajien kanssa. Laukkasuoran kohdalla on tarve kahdelle erilliselle reitille, joista toinen palvelee ratsastajia ja toinen ulkoilureittinä ympäri vuoden.	***
	10	Tutkitaan latuyhteyden toteuttamista ratikan pysäkille.	*
	-	Reittien yhteyteen lisätään levähdyspaikkoja ja roska-astioita, ja valaistuksen päällöön ajankohdat tarkistetaan.	***

Katso myös liikenteen kehittämiseen liittyvät reittitavoitteet, s. 36.

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)
** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)
*Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

LIIKENNEYHTEYDET JA PAIKOITUS

Puiston kehittyminen ja Hakunilan keskusta tuleva raitiotiepysäkki houkuttelevat alueelle lisää kävijöitä, mikä korostaa toimivien reittiyhteyksien, joukkoliikenteen ja paikoituksen tarvetta entisestään. Uusien kasvatuksen ja opetuksen tilojen myötä alueella kulkevien lasten ja nuorten määrä lisääntyy, ja alueen turvallisuuteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Tapahtumatoiminnan lisääntyessä pysäköintipaikoille on aiempaa suurempi tarve.

Jalankulun ja pyöräilyn edistäminen

Jatkossa on keskeistä kehittää reittiyhteyksiä Hakunilan keskustasta kulttuuri- ja urheilupuistoon. Reittien kehityksessä kiinnitetään huomiota niiden esteettömyyteen, valaistukseen ja opastukseen. Nykyisellään epälooginen ja vaarallinenkin urheilupuiston sisäänkäynti suunnitellaan uudelleen yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä ja urheilupuistosta toteutetaan jo suunniteltu reittiyhteys Sipoonkorpeen. Kaupunkipyöräpysäkkien sijoittamista alueelle selvitetään.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Joukkoliikenteen osalta tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa Hevoshaantiellä ja Sotungintiellä yhteistyössä HSL:n kanssa. Lisäksi parannetaan kulttuuri- ja urheilupuistoa palvelevat linja-autopysäkit (ks. viereinen kuva).

Pysäköinnin kehittäminen

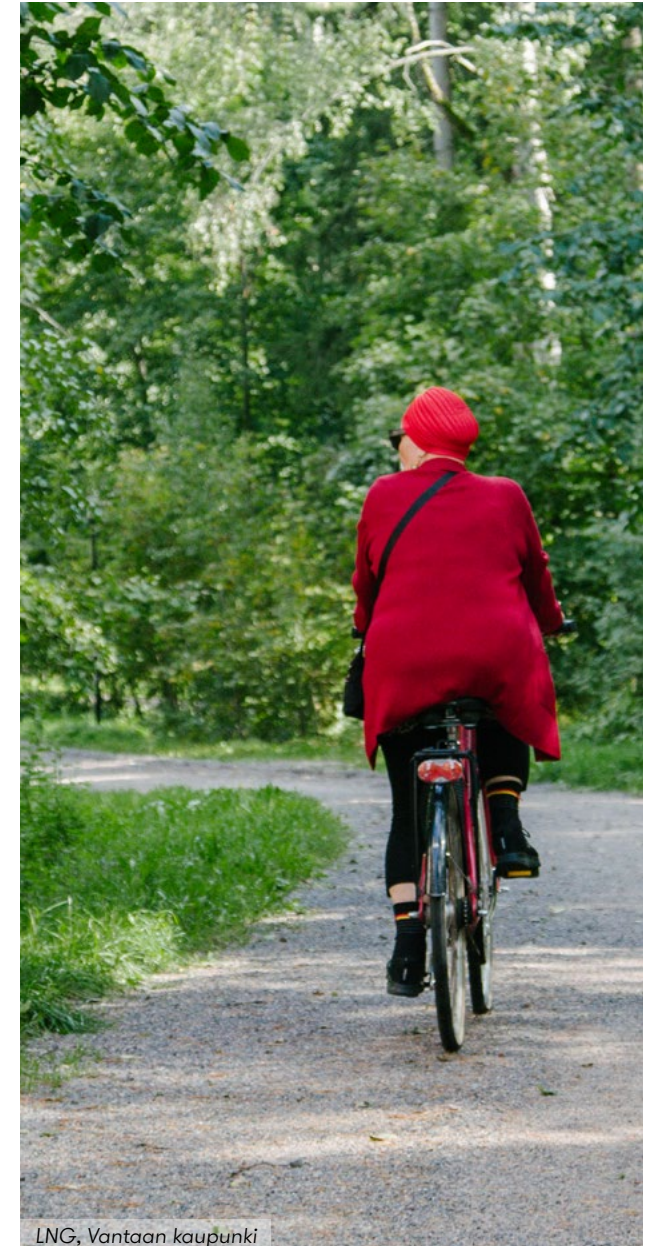
Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston jatkosuunnittelussa huomioidaan autojen pysäköinnin mitoituksen riittävyys. Erityisesti tapahtumien aikana pysäköintialueita yhteiskäytetään. Suurissa tapahtumissa tilapäisen pysäköinnin alueita voidaan käyttää lisäpysäköintiin maan ollessa jäässä.

Häkansbölessä avautuu uusi valtakunnallinen museokohde, kartanomuseo, vuonna 2026. Siihen mennessä alueen pysäköintiä kehitetään. Häkansbölen kartanon tilapäinen pysäköintialue muutetaan pysyväksi ja tilausliikenne mahdollistetaan. Kartanon pysäköintialueesta laaditaan erillinen suunnitelma.

Autopysäköinnin lisäksi myös pyöräpysäköintiä kehitetään lisäämällä runkolukittavia pyörätelineitä eri puolelle aluetta.

Tältä Hevoshaantien pysäkiltä puuttuu kunnollinen ja korotettu odotustila. Kuva: Vantaan kaupunki / Vaisala RoadAi-video

LNG, Vantaan kaupunki

MATKAILU, BRÄNDI JA TAPAHTUMAT

Matkailu

Vantaan tämän hetkisessä strategiassa matkailu ei ole merkittävässä roolissa. Toistaiseksi myöskään Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kansainvälisen matkailun kehittäminen ei ole ajankohtaista. Tämän kehittämissuunnitelman puitteissa kulttuuri- ja urheilupuistoa kehitetään valtakunnallisena matkailukohteena, jolla on mahdollisuus myöhemmin kasvaa kansainvälisiin mittoihin. Kehityksessä huomioidaan alueen arvot ja kestävyys.

Kävijämäärät

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistoon tavoitellaan monipuolisesti erilaisia ihmisiä sekä lähialueilta että kauempaa. Puiston nykyinen kävijämäärä selvitetään, jotta voidaan määrittää kävijämäärän tarkempi tavoite. Kävijöitä houkutellaan alueelle muun muassa alueen brändin selkeyttämisellä ja tunnettuuden lisäämisellä sekä palveluita ja tapahtumia kehittämällä. Kävijämäärätieto on osa alueen tiedolla johtamista, ja sitä voidaan hyödyntää palveluiden mitoittamisessa ja alueen kehittämisessä.

Brändi ja tunnettuus

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston brändiä kehitetään monipuolisena, ympärivuotisena ja eri kohderyhmiä palvelevana alueena. Alueen brändissä yhdistyvät monipuolinen luonto- ja virkistysalue, historialliset kartanomiljööt, museot, arvokkaat kulttuurimaisemat ja Etelä-Suomen

huippuhihdon harjoittelu- ja kilpailukeskus. Nykyisestä monipuolisesta, mutta tuntemattomaksi jääneestä alueesta rakennetaan Itä-Vantaan helmi.

Paikan päällä brändiä vahvistaa selkeä opastus, jossa näkyy yhtenäinen ja tyylikäs ilme. Alueelle saapumisesta ja alueella liikkumisesta tehdään kävijälle mielekästä ja palveluiden löytämisestä helpoa. Tunnettuuden kehittämiseksi laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma, jossa etsitään ratkaisuja muun muassa alueen yleiseen viestintään, tapahtumaviestintään ja alueen eri toimijoiden viestintään sekä uusien palveluntarjoajien tavoittamiseen.

Palvelut ja tapahtumat

Alueen palveluita ja tapahtumia tuottavat kaupungin ohella alueen toimijat. Tavoitteena on palvella monipuolisesti eri ikäisiä ja erilaisia kävijöitä. Kaupungin tehtävänä on jatkossa viestiä yrityksille ja järjestöille aktiivisesti mahdollisuuksista järjestää toimintaa alueella. Lisäksi kaupungin tehtävänä on varmistaa palveluntarjoajien ja tapahtumajärjestäjien toimintamahdollisuudet. Håkansbölen kartanon hevostallin eristäminen mahdollistaisi nykyisen tapahtumatoinnin monipuolistamisen. Rakennus on kuitenkin asemakaavassa suojeltu, joten eristämisen mahdollisuus vaatii selvitystä.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston pääpaino tapahtumien osalta on pienimuotoisissa tapahtumissa. Urheilutapahtumien osalta maastohiihdon puolella järjestetään kuitenkin myös suurempia kansallisia kilpailuja. Kulttuuritapahtumat keskittyvät erityisesti Håkansbölen kartanolle, ja näitä ovat

muun muassa historiaan, kulttuuriin ja luontoon liittyvät tapahtumat. Myös rauniopuistossa on alueen siistimisen (ks. luonto, s. 34) jälkeen tavoitteena järjestää pienimuotoisia tapahtumia. Tapahtumien kehittämisessä tehdään yhteistyötä kulttuurituottajien kanssa. Tapahtumia tuottavat kaupungin ohella alueen toimijat ja kaupungin tehtävänä onkin viestiä mahdollisuuksista järjestää alueella tapahtumia ja palveluita.

Tapahtumat toteutetaan alueen nykyisen kapasiteetin rajoissa luonnon- ja kulttuuriympäristön kestävyys huomioon ottaen. Erillistä tapahtumainfaraa ei kehitetä. Yhteistyötä alueen toimijoiden välillä tiivistetään laatimalla yhteinen tapahtumien vuosikello. Tavoitteena on hyödyntää esimerkiksi pysäköintialueita ristiin kulttuuri- ja urheilupuiston tapahtumissa sekä houkutella kävijöitä tapahtumista tutustumaan myös alueen muihin palveluihin. Alueelle hankitaan yhteiskäyttöisiä myyntikojuja ja niiden designista laaditaan erillinen suunnitelma.

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Alueen kehittäminen kansallisena matkailukohteena ja pienimuotoisen tapahtumatoiminnan lisääminen.	Nykyiset käyttäjäryhmät pyritään tunnistamaan jatkokehitystä varten. Lisäksi nykyinen kävijämäärä mitataan ja sen pohjalta määritetään tavoiteltu kävijämäärä.	***
	Jatketaan nykyisten tapahtumien järjestämistä ja lisätään pienimuotoista tapahtumatoimintaa.	***
	Tutkitaan Håkansbölen kartanon hevostallin eristämisen mahdollisuutta (suojeltu rakennus, asemakaava).	***
	Laaditaan alueen toimijoiden yhteinen vuosikello yhteistyön kehittämiseksi.	***
	Hankitaan yhteiskäyttöisiä myyntikojuja ja laaditaan erillinen suunnitelma niiden designista.	**
Itä-Vantaan helmen brändin kehittäminen	Selkeällä opastuksella ja sen tyylikkäällä ja yhtenäisellä ilmeellä kehitetään alueen brändiä.	***
	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistolle laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma, jossa osa-alueina ovat mm. yleinen viestintä, tapahtumaviestintä, alueen eri toimijoiden viestintä ja uusien palveluntarjoajien tavoittaminen.	**

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)

** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)

*Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

Vantaan kaupunki

OPASTUS

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston opastusta kehitetään uusilla alue-, kohde- ja reittiopasteilla sekä päivittämällä suuntaviitat uusiin. Tärkeää on, että kävijät voivat jatkossa liikkua alueella helposti ja turvallisesti. Opastuksessa kiinnitetään huomiota reittien ja ympäristön hahmottamiseen sekä alueelle saapumiseen ja ympäröiviin kohteisiin, kuten Sipoonkorpeen löytämiseen. Opastuksen toimenpiteet on kirjattu oheiseen taulukkoon. Opastuksen tarkempi suunnitelmaluonnos on esitetty s. 45.

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORI-SOINTI
Opastuksen kehittäminen	Alueopasteet (karttaopasteet)	***
	Suuntaviitat	***
	Kohdeopasteet (teema/aihe-opasteet)	***
	Kulttuurireitin opastus (reittivahventeet)	**
	Kuntoratojen opastus (reittivahventeet)	***
	Opastus hakunilasta kulttuuri- ja urheilupuistoon	***
	Talvikävelyreitin opastus	**
	Latuopastus Sipoonkorpeen	***

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026)

** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035)

*Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

WSP

KEHITTÄMISSUUNNITELMAN YHTEENVETO JA JATKOSUUNNITTELU

Seuraavalta sivulta alkavaan taulukkoon on koottu kaikki edellisissä luvuissa kuvatut Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kehittämisen tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset sekä niiden priorisoinnin luokka. Oikeaan sarakkeeseen on lisäksi merkitty, mitä suunnitelmia tai selvityksiä kyseiset toimenpiteet vaativat, jotta ne voidaan toteuttaa tai toteuttamista edistää.

Alueen kehittämistyötä jatketaan laatimalla toteuttamissuunnitelma, jossa määritellään tässä raportissa ehdotettujen toimenpiteiden vastuu- ja toteuttajatahot, alustavat kustannusarviot sekä tarkempi priorisointi aikajanan muodossa. Näin toimenpide-ehdotukset saadaan mukaan tulevaisuuden resurssointiin ja investointiohjelmiin.

Alueen toimijakokonaisuuden selkeyttämiseksi kaikki kulttuuri- ja urheilupuiston käyttö-, virkistys- ja varastointialueiden sekä reittien vuokra- ja käytösopimukset tarkistetaan ja uusitaan tarvittaessa.

MKe, Vantaan kaupunki

Luonto

*** Tärkeä, lyhyen aikavälin toimenpide (n. 2024-2026) ** Tarpeellinen, pidemmän aikavälin toimenpide (n. 2027-2035) *Mahdollinen, selvitystä vaativa toimenpide

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Luontoarvojen säilyttäminen ja vahvistaminen	Koko alueelle laaditaan hoitosuunnitelma yleiskaavan määräykset huomioiden. Hoitosuunnitelmassa huomioidaan alueen luontoarvojen säilyttäminen, vieraslajien poisto ja alueen siistiminen. Kartalle on merkitty kohtia (5 kpl), jotka on tunnistettu erityisesti siistimistä ja/tai vieraslajien poistoa vaativiksi sekä kohtia (1kpl), jotka kaipaavat käytön selkeytystä.	***	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston hoitosuunnitelma
	Ohjataan kulkua ja kerrotaan luontoarvoista uuden opastuksen avulla (ks. Opastus)	***	
	Kormuniitynojan kunnostussuunnitelma (2016) päivitetään ja toteuttamatta jääneet sekä jatkuvat toimenpiteet toteutetaan. Päivitettyssä kunnostussuunnitelmassa huomioidaan alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvot.	***	Kunnostussuunnitelman (2016) päivitys
	Alueelle toteutetaan Kormuniityn luonnontarkkailupaikka ja poimintapello.	**	Selvitys sopivasta sijainnista ja toteutussuunnitelma

Kulttuuri ja maisema

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Kulttuuri- ja maisema-arvojen säilyttäminen ja vahvistaminen	Nissbackan rauniopuiston alue siistitään niin, että sitä voidaan hyödyntää pienimuotoisiin tapahtumiin.	**	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston hoitosuunnitelma, ks. Luonto
	Osa pelloista voidaan muuttaa niityiksi viljelymaisema huomioiden. Nykyiset pellot, niityt ja laitumet säilytetään avoimina alueina.	**	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston hoitosuunnitelma, ks. Luonto
	Kehä III:n ja jätevoimalan melutorjunnan mahdollisuuksia tutkitaan.	*	
	Ulkoilualueille ja Håkansbölen kartanolle lisätään piknikryhmiä.	**	
	Håkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon (sekä mahdollisesti edelleen suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevaan Leonardo Da Vilhun veistospuistoon) toteutetaan opastettu kulttuurireitti (ks. s. 54).	***	Alueen reittien ja toimintojen sekä opastuksen yleis- ja toteutussuunnitelmat (2024)
	Håkansbölen kartanoaluetta, palveluita ja tapahtumia kehitetään erillisen toimintasuunnitelman 2023-2026 mukaisesti. Toimenpiteinä mm. -tapahtumatoiminnan monipuolistaminen, yli 100 vuosittaista tapahtumaa -esteettömyyskartoitus -markkinoinnin lisääminen sekä brändin ja visuaalisen ilmeen kehittäminen -yhteistyön lisääminen eri tahojen kanssa -puistonkäyttösuunnitelman päivitys -ekokompassi-kartoitus ja sertifikaatti	***/**	(Håkansbölen kartanon toimintasuunnitelma valmistuu vuonna 2024)

Liikunta ja virkistys

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Toimintojen kehittäminen	Urheilupuiston alueelle rakennetaan varastorakennus urheilupuiston kalustolle.	***	-Urheilupuiston yleissuunnitelman päivitys (aiempi vuodelta 2014) -Puistosuunnitelma ja toimintokohtaiset tarkemmat suunnitelmat
	Uimahallin ja skeittipaikan väliin rakennetaan rantapallokenttiä.	**	
	Parkouralueen toteuttamista skeittipaikan yhteyteen tutkitaan.	**	
	Alueelle toteutetaan uusi lukiopaviljonki ja lukion ja peruskoulun käytössä olevien tilojen riittävyttä seurataan.	**	
	Sisäpallolun edistämisen mahdollisuuksia selvitetään.	**	
	Ulkona säilytettävien tavaroiden kohta maisemoidaan.	***	
	Kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle toteutetaan alueleikkipaikka. Sijainti esim. lammaslaitumen yhteydessä.	**	
	Kormuniitipuiston puistokentän päätyyn toteutetaan puistokuntoilupaikka.	**	
Palveluiden kehittäminen	Alueen liikuntapalveluiden tarjontaa kehitetään palvelemaan monikulttuurista väestöä aiempaa paremmin. Matalan kynnyksen toimintaa lisätään.	**	-Palveluiden kehittämisen suunnitelma ja sitä tukevat selvitykset/haastattelut/kyselyt -Tapahtumien vuosikello (Häkansbölen kartanon toimintasuunnitelma valmistuu vuonna 2024)
	Selvitetään, voidaanko yrityksille/seuroille tarjota tiloja välinevuokraustoiminnan järjestämiseen.	**	
	Yhteistyötä alueen toimijoiden välillä palveluiden ja tapahtumatoiminnan kehittämiseksi lisätään.	***	
	Luonto ja retkeily otetaan mukaan Håkansbölen palveluvalikoimaan: tapahtumat, opastukset ja retkeilyn tukipalvelut.	***	

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Reitistön kehittäminen	Alueelle toteutetaan rullahiihtorata. Rata yhteensovitetään muiden reittien sekä maisema- ja luontoarvojen kanssa tarkemmassa suunnitteluvaiheessa.	***	Alueen reittien ja toimintojen sekä opastuksen yleis- ja toteutussuunnitelmat (2024) (Frisbeegolfradan ja rullahiihtoradan suunnitelmat tekeillä 2024) (Puisto-/latuillasta rakennussuunnitelma laadittu 2022 ja latuyhteys kahvilalle toteutettu 2023)
	Nykyinen frisbeegolfrata siirretään kartalla osoitetuille alueille (2 aluetta) ja yhteensovitetään muiden toimintojen kanssa turvallisen lopputuloksen takaamiseksi. Koirahiihtolatu lyhennetään kartassa esitetyn mukaiseksi.	***	
	Nykyiset ladut merkitään selkeämmin ja eri reittien risteyskohtien turvallisuutta parannetaan opastuksen avulla (ks. Opastus)	***	
	Nykyiseltä ladulta tehdään latuyhteys Håkansbölen kartanon kahvilalle.	***	
	Kormuniitynojalle toteutetaan uusi puistosilta/latusilta.	***	

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Reitistön kehittäminen	Lammaslaitumen eteläpuolelle nykyisen kapean sillan tilalle toteutetaan uusi talvikävelyllä varattu silta Kormuniitynojan yli.	***	Alueen reittien ja toimintojen sekä opastuksen yleis- ja toteutussuunnitelmat (2024) (Puisto-/latusillasta rakennussuunnitelma laadittu 2022 ja latuyhteys kahvilalle toteutettu 2023)
	Alueelle toteutetaan uusi talvikunnossapidetty ulkoilureitti. Tämän vuoksi pieni osa nykyistä latua muutetaan ulkoilureitiksi. Osa ulkoilureitistä palvelee tarkemmin opastettuna talvikävelyreittinä	***	
	Talvikunnossapidettävältä ulkoilureitiltä tehdään yhteys koirahihtoladulle ja koiraurheilukeskukseen.	***	
	Alueelle toteutetaan ratsastusreittejä, jotka yhteensovitetaan muun reitistön ja toimintojen kanssa. Reitit suunnitellaan yhteistyössä ratsastajien kanssa. Laukkasuoran kohdalla on tarve kahdelle erilliselle reitille, joista toinen palvelee ratsastajia ja toinen ulkoilureittinä ympäri vuoden.	***	
	Reittien yhteyteen lisätään levähdyspaikkoja ja roska-astioita ja valaistuksen päällölon ajankohdat tarkistetaan.	***	
	Tutkitaan latuyhteyden toteuttamista ratikan pysäkille.	*	

Liikenneyhteydet ja paikoitus

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Jalankulun ja pyöräilyn edistäminen	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston eri kohteisiin suunnitellaan ja toteutetaan suora ja turvallinen jalkankulku- ja pyöräily-yhteys	***	-Liikennesuunnitelmat -Hevoshaan tien vaarallisen mutkan liikennesuunnitelmaluonnos tekeillä 2024
	Kulttuuri- ja urheilupuistosta toteutetaan ulkoilureitti Sipoonkorven kansallispuistoon. Kansallispuiston puolella kulkevan osuuden toteutuksesta vastaa Metsähallitus.	***	{Ulkoilureitin yleissuunnitelmasuunnitelma laadittu 2017 ja rakennussuunnitelmat tekeillä 2024}
	Urheilupuiston sisäänkäynti suunnitellaan uudelleen turvalliseksi ja jalankulkijaystävälliseksi	***	-Liikennesuunnitelmaluonnos tekeillä 2024 -Urheilupuiston yleissuunnitelman päivitys
	Kaupunkipyöräasemien lisäämisen mahdollisuudet ja sopivat sijainnit selvitetään.	**	
	Varmistetaan, että reiteillä on riittävä valaistus.	**	-Reittikohtaiset valaistussuunnitelmat
Joukko-liikenteen kehittäminen	Bussiliikenteen tarjontaa parannetaan Hevoshaantiellä ja Sotungintiellä	**	
	Kulttuuri- ja urheilupuistoa palvelevien linja-autopysäkkien laatu parannetaan.	**	-Pysäkkikohtaiset suunnitelmat
Pysäköinnin kehittäminen	Autojen pysäköintipaikat mitoitetaan riittäviksi.	**	-Koko alueen pysäköintitarpeen selvitys -Häkansbölen kartanon pysäköintialueen suunnitelma -Alueen reittien ja toimintojen sekä opastuksen yleis- ja toteutussuunnitelmat (2024)
	Pysäköintipaikkoja yhteiskäytetään (erityisesti tapahtumissa).	***	
	Häkansbölen kartanon tilapäinen pysäköintialue muutetaan pysyväksi.	***	
	Tilabussiliikenne mahdollistetaan Häkansbölen kartanolle.	***	
	Runkolukittavia pyörätelineitä lisätään eri puolille aluetta.	**	

Matkailu, brändi ja tapahtumat

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	VAADITTAVAT SELVITYKSET / SUUNNITELMAT
Alueen kehittäminen kansallisena matkailukohteena ja pienimuotoisen tapahtuma-toiminnan lisääminen.	Nykyiset käyttäjäryhmät pyritään tunnistamaan jatkokehitystä varten. Lisäksi nykyinen kävijämäärä mitataan ja sen pohjalta määritetään tavoiteltu kävijämäärä.	***	-Käyttäjärhymäselvitys -Kävijämäärän mitta
	Jatketaan nykyisten tapahtumien järjestämistä ja lisätään pienimuotoista tapahtumatoimintaa.	***	(Häkansbölen kartanon toimintasuunnitelma valmistuu vuonna 2024)
	Tutkitaan Häkansbölen kartanon hevostallin eristämisen mahdollisuutta (suojeltu rakennus, asemakaava).	**	
	Laaditaan alueen toimijoiden yhteinen vuosikello yhteistyön kehittämiseksi.	***	Vuosikello
	Hankitaan yhteiskäyttöisiä myyntikojuja ja laaditaan erillinen suunnitelma niiden designista.	**	Myyntikojun designin suunnitelma
Itä-Vantaan helmen brändin kehittäminen	Selkeällä opastuksella ja sen tyylikkäällä ja yhtenäisellä ilmeellä kehitetään alueen brändiä.	***	(Opasteiden ilme suunniteltu tämän kehittämissuunnitelman yhteydessä 2024)
	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistolle laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma, jossa osa-alueina ovat mm. yleinen viestintä, tapahtumaviestintä, alueen eri toimijoiden viestintä ja uusien palveluntarjoajien tavoittaminen.	**	Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston viestintäsuunnitelma (Häkansbölen kartanolla tekeillä viestintäsuunnitelma 2024)

Opastus

TAVOITE	TOIMENPIDE-EHDOTUS	PRIORISOINTI	
Opastuksen kehittäminen	Koko alueen opastus- ja reittisuunnitelma	***	-koko alueen opastus- ja reittisuunnitelma
	Alueopasteet (karttaopasteet)	***	-opastekohtaiset suunnitelmat
	Suuntaviitat	***	(Eri opastetyyppien sijoitussuunnitelma ja opastemallit esitelty tämän kehittämissuunnitelman yhteydessä 2024)
	Kohdeopasteet (teema/aihe-opasteet)	**	
	Kulttuurireitin opastus (reittivahventeet)	***	-reittikohtaiset suunnitelmat
	Kuntoratojen opastus (reittivahventeet)	***	(Kulttuurireitin alustava suunnitelma tämän kehittämissuunnitelman yhteydessä 2024)
	Liikenteellisten kehittämisalueiden suunnitelmat ja opastus keskustasta	**	
	Talvikävelyreitti	**	
	Latuopastus Sipoonkorpeen	***	

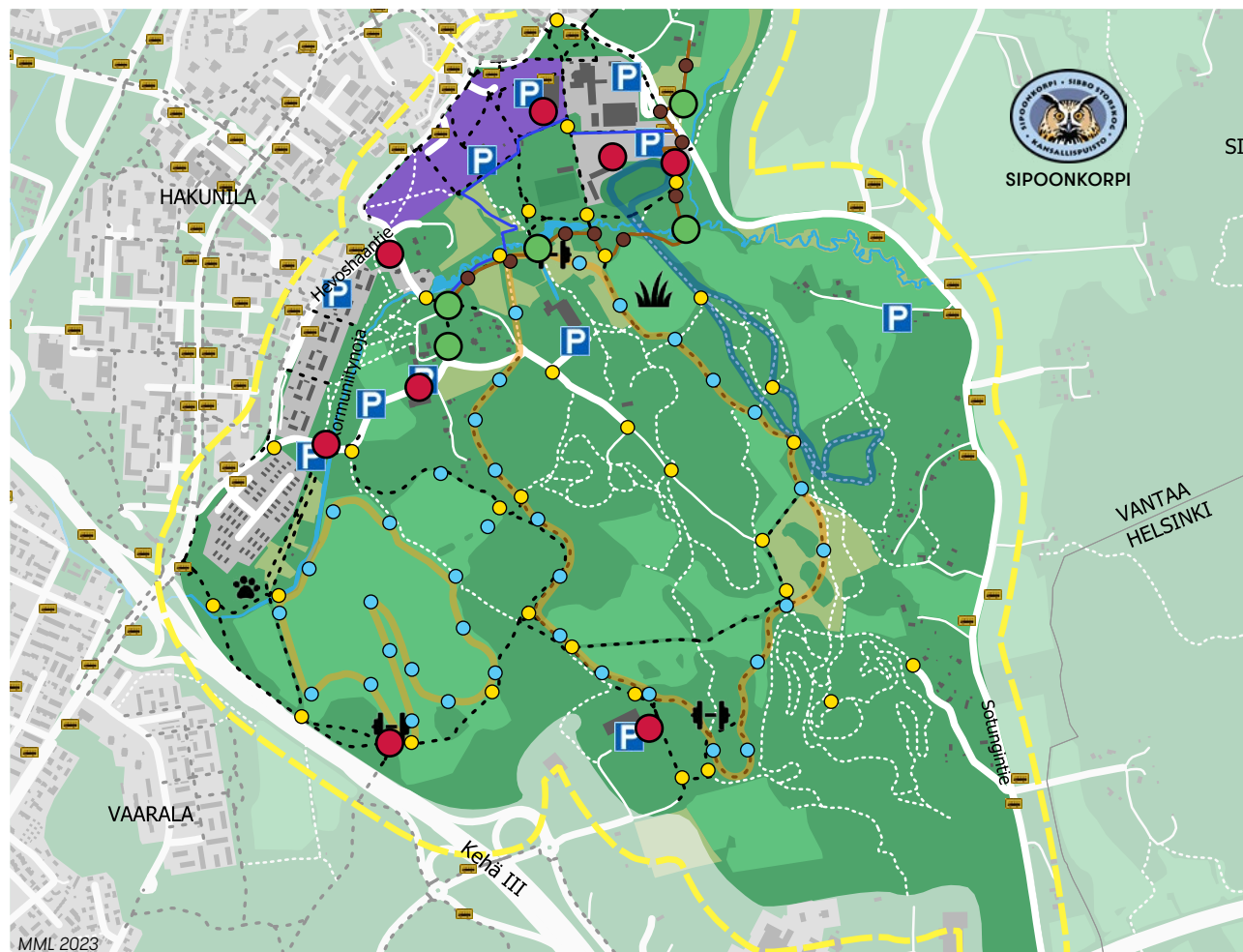
OPASTUKSEN PILOTTI

OPASTUKSEN ALUESUUNNITELMA

Opastus suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja alueen maisemakuvaan sopivaksi. Opasteet sijoitetaan niin, että ne on mahdollisimman helppo havaita ja seuraavat katseen suuntaa kulkureiteillä. Opastuksessa tavoitellaan kattavuutta niin, että esimerkiksi reitin opastus jatkuu katkeamatta. Opasteiden sijoittamisessa varmistetaan, etteivät ne ole kulun esteenä, ja opasteet sijoitetaan siten, että ne ovat luettavissa esteettömästi. Opastuksessa pyritään tulevaisuuden tarpeet huomioivaan kokonaisuuteen. Hyvin toteutettu opastus palvelee alueen käyttäjiä ja parantaa alueen tunnettuutta ja imagoa.

Oheisessa kartassa on esitetty eri opastetyyppien alustava sijoitusuunnitelma. Opastemalleista kerrotaan tarkemmin seuraavilla sivuilla.

- Alueopaste
- Kohdeopaste
- Viittaopaste
- Reittivahvenne

OPASTEMALLIT JA NIIDEN KÄYTTÖTARKKOITUKSET

Opasteperhe on kokonaisuus erilaisia opastetyyppejä, jotka on suunniteltu yhtenäiseksi ja helposti tunnistettavaksi kokonaisuudeksi. Opasteperheen visuaalinen ilme noudattaa Vantaan kaupungin brändiohjeistusta.

Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston alueelle on alustavasti suunniteltu käytettäväksi neljää erilaista opastemallia.

Alueopaste
2000×1000 mm

Viittaopaste
1000 mm x

Kohdeopaste
1000×1000 mm

Reittimerkki
300×400 mm

Korkeus vaihtelee sisällön mukaan.
Vaatii päivityksen opasteen
rakennepiirustukseen.

LUONNOS 1/2023

HAKUNILAN KULTTUURI- JA URHEILUPUISTO

XXX • XX

Vantaa
Hakunila

KÄYNTIOSOITE / BESÖKSADRESS / ADDRESS

XXX 9, 01260 Vantaa
XXX 9, 01260 Vanda

KOORDINAATTI / KOORDINATER / COORDINATES

60°16'52.1"N 25°09'51.7"E

XXX
XXX

XXX
XXX

XXX
XXX

Nam quon rem aliquid fugiam esse perennitatem te aut, offic tu-
tot essent sudare illam, solentem nichilum con conversione
rebus nam et late nocere reatibus meliorumque ipis benevolentia para-
dignum reatibus, quoniam esset aliquid sit et voluisti duntaxat et
impere voluisti voluisti dunt, nihil lantia reatibus reatibus
volunt, ut alium angui utat lantia rharis, Erfangit laborat tot-
ment arthas emagrat re quon voluisti duntaxat tota pati-
gentur, alio. Te peribus esse sum essent et aliquid re reatibus
mentis angui utat quoniam ut essent ligit parat lantia
thias ut ohar, comito essent ligit aut quon ment omnia dunt
duntaxat lantia dunt alio dunt ero ut meliorumque volu-
tatur aliquid quia qui con rent.

Alaotsikko

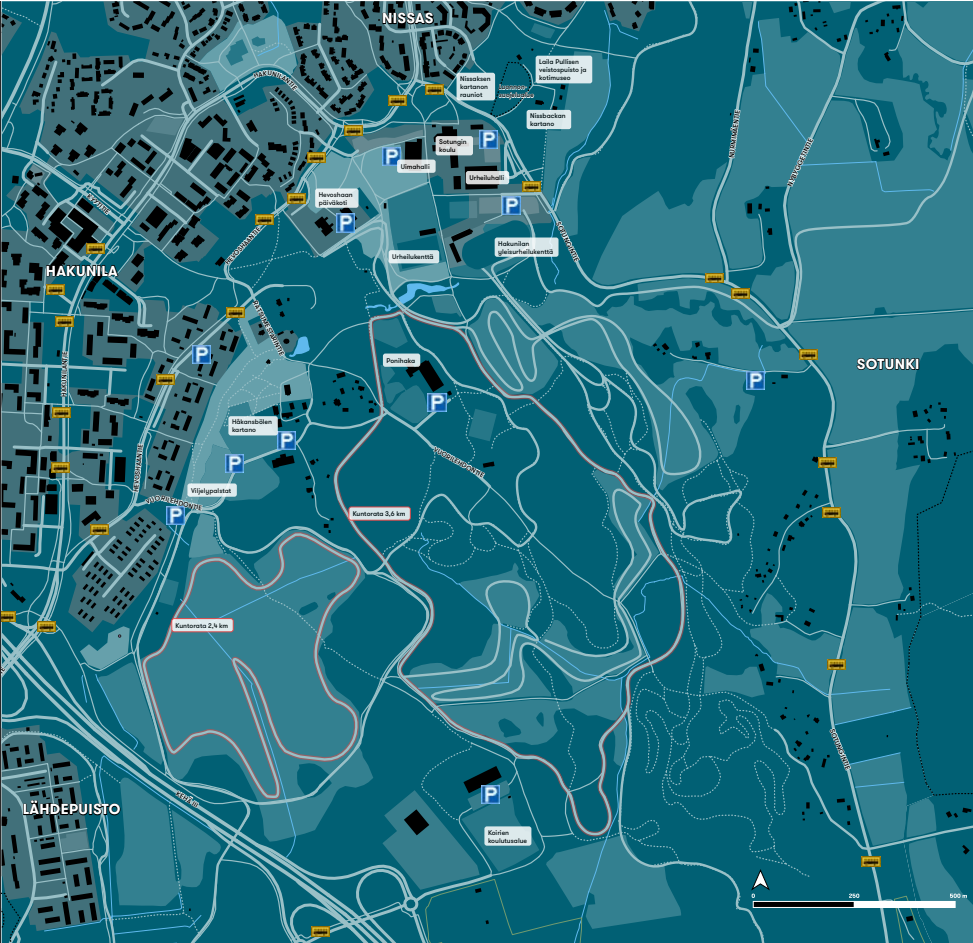
Nam quon rem aliquid fugiam esse perennitatem te aut, offic tu-
tot essent sudare illam, solentem nichilum con conversione
rebus nam et late nocere reatibus meliorumque ipis benevolentia para-
dignum reatibus, quoniam esset aliquid sit et voluisti duntaxat et
impere voluisti voluisti dunt, nihil lantia reatibus reatibus
volunt, ut alium angui utat lantia rharis, Erfangit laborat tot-
ment arthas emagrat re quon voluisti duntaxat tota pati-
gentur, alio. Te peribus esse sum essent et aliquid re reatibus
mentis angui utat quoniam ut essent ligit parat lantia
thias ut ohar, comito essent ligit aut quon ment omnia dunt
duntaxat lantia dunt alio dunt ero ut meliorumque volu-
tatur aliquid quia qui con rent.

Alaotsikko

Nam quon rem aliquid fugiam esse perennitatem te aut, offic tu-
tot essent sudare illam, solentem nichilum con conversione
rebus nam et late nocere reatibus meliorumque ipis benevolentia para-
dignum reatibus, quoniam esset aliquid sit et voluisti duntaxat et
impere voluisti voluisti dunt, nihil lantia reatibus reatibus
volunt, ut alium angui utat lantia rharis, Erfangit laborat tot-
ment arthas emagrat re quon voluisti duntaxat tota pati-
gentur, alio. Te peribus esse sum essent et aliquid re reatibus
mentis angui utat quoniam ut essent ligit parat lantia
thias ut ohar, comito essent ligit aut quon ment omnia dunt
duntaxat lantia dunt alio dunt ero ut meliorumque volu-
tatur aliquid quia qui con rent.

Alaotsikko

Nam quon rem aliquid fugiam esse perennitatem te aut, offic tu-
tot essent sudare illam, solentem nichilum con conversione
rebus nam et late nocere reatibus meliorumque ipis benevolentia para-
dignum reatibus, quoniam esset aliquid sit et voluisti duntaxat et
impere voluisti voluisti dunt, nihil lantia reatibus reatibus
volunt, ut alium angui utat lantia rharis, Erfangit laborat tot-
ment arthas emagrat re quon voluisti duntaxat tota pati-
gentur, alio. Te peribus esse sum essent et aliquid re reatibus
mentis angui utat quoniam ut essent ligit parat lantia
thias ut ohar, comito essent ligit aut quon ment omnia dunt
duntaxat lantia dunt alio dunt ero ut meliorumque volu-
tatur aliquid quia qui con rent.

SELITTEET

- Ulkouureitti
- Latu
- Kuntorata
- Maastopyöräily?
- Ratsastusreitti
- Kulttuurireitti
- Talvikävelyreitti

Alueopaste

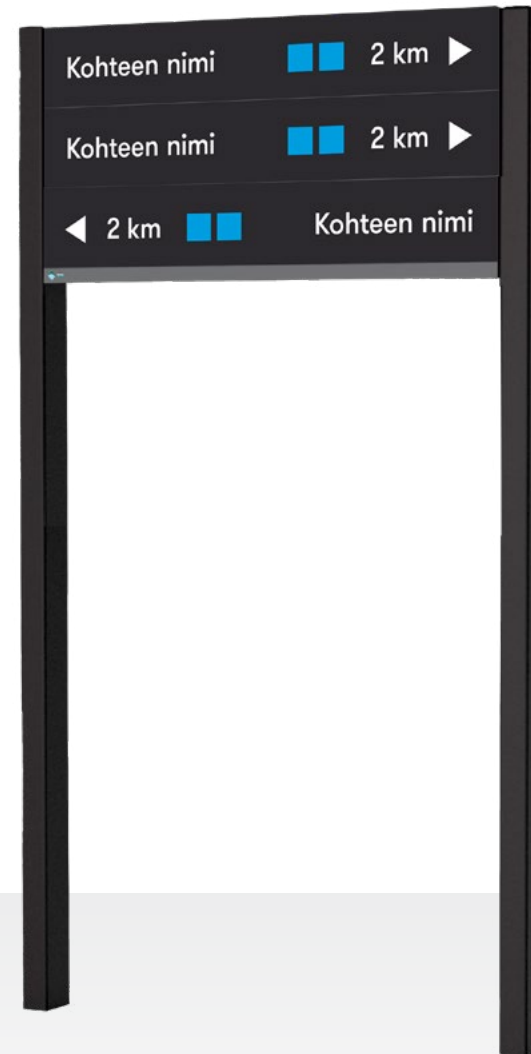
Alueopasteessa esitetään tietoa koko kulttuuri- ja urheilupuiston alueesta. Sen avulla muodostuu kattavaa kuvaa alueesta, opastetuista kohteista ja reiteistä. Lisäksi opasteessa voidaan kertoa lisätietoa alueen historiasta ja kehittämisestä tulevaisuudessa.

QR-koodeja hyödyntämällä voidaan sisällöstä esittää myös muita kieliversioita. Lisäksi kartasta voidaan tuottaa erikseen ns. talvikartta.

Opaskartan ulkoasu mukailee väreiltään Vantaan graafisen ohjeistuksen määrittelyjä ja Hakunilan tunnuksen sävyjä.

Viittaopaste

Opastusjärjestelmä pitää sisällään viittaopasteita, jotka ilmaisevat, missä suunnassa ja millä etäisyydellä tietyt kohteet sijaitsevat. Viittaopasteet on suunniteltu toteutettavaksi kaksijalkaisina hyödyntäen Vantaan olemassa olevaa tyyppipiirustusta (54951), jota on kuitenkin muokattava niin, että sen viittaosuuden korkeutta pystyy muuttamaan tarvittavaan kokoon.

Kohdeopaste

Kohdeopaste esittää lähialueesta kertovaa tietoa, joka voi olla kuvitettu aiheeseen sopivin tavoin.

Aiheita ovat muun muassa:

- kartanot ja alueen historia
- muinaisjäännökset ja keskiaika
- eläimet ja luonto
- kulttuurimaisema
- työväentalot
- suojellut rakennukset
- hulevedet
- luontokoulu, luontoarvot
- urheilukohteet, esim- frisbeegolf
- (Katutaide, Hakunilan keskustassa)

Kohdeopasteiden tekstit ja kohteet suunnitellaan yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. QR-koodeja voidaan hyödyntää monipuolisesti lisätietojen esittämisessä sekä myös palautteiden, kuten lajihavaintojen tai korjaustarpeiden keräämisessä.

Mallikuva Kuusijärven alueella käytetystä opastaulusta

Reittivahvenne

Reittivahvenne toimii reitin varrella usein toistuvana opasteena. Kulttuurireitin varrelle on suunniteltu käytettäväksi oheista merkkiä. Lisäksi erillisiä reittivahventeita voidaan hyödyntää kuntoratojen varrella. Reittivahventeiden pääasiallinen kiinnitystapa on olemassa oleviin valaisinpylväisiin mutta niitä voidaan tarvittaessa kiinnittää erikseen pystytettäviin pylväisiin tai puihin (varsinkin kuntoratojen varrella).

Esimerkki kuntoradan reittivahventeesta.

Esimerkki kulttuurireitin reittivahventeesta.

OPASTETTU KULTTUURIREITTI

Kulttuurireitti

Häkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon ja kotimuseoon toteutetaan opastettu kulttuurireitti. Kulttuurireitin linjauksessa huomioidaan reitin mahdollinen jatkuminen Leonardo da Vilhun veistospuistoon saakka ja lännessä makasiinimäen

lähettyville. Oheisessa kuvassa on esitetty kulttuurireitin suunniteltu linjaus sekä vaihtoehtoiset mahdollisuudet. Reitin lopullinen linjaus päätetään koko aluetta koskevan reittisuunnitelman laatimisen yhteydessä huomioiden myös rullahihtorata.

Kulttuurireitin kyltitysten tekstit ja kohteet mietitään yhteistyössä Vantaan kaupunginmuseon kanssa ja sovitaan lopulliseen reitin linjaukseen.

Kulttuurireitin asemapiirustus liitteenä

LÄHTEET

- Faunatica 2020. Vantaan kaavarunkoalueen lepakkoselvitys.
- Håkansbölen kartanon toimintasuunnitelma 2023–2026. Versio 0.75 → 0.9. 13.10.2023
- Innovaatioiden Vantaa - Vantaan kaupunkistrategia 2022–2025.
<https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20kaupunkistrategia%202022-2025.pdf>
- Koivisto, Andreas. Håkansbölen ja Nissbackan kartanoiden historiaa. Saatu sähköpostiliitteenä 24.10.2023
- Korminiitynojan ja Itä-Hakkilanojan kunnostussuunnitelma. Syksy 2016
- Kormuniitynojan puistosillan suunnitelma. 2022. Saatu Petra Tammistolta 15.12.2023.
- Laila Pullisen veistospuiston kotisivut. Viitattu 2.11.2023. <https://www.lailapullinen.fi/puisto/#kotimuseo>
- Ojanko Areenan kotisivut. Viitattu 6.11.2023. <https://ojanko.fi/>
- Rantalainen, Sinikka. Kormuniitynojan-Håkansbölen- Ojangan alueen luontoarvoista ja Luontokoulu. Saatu sähköpostiliitteenä 24.10.2023
- Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma 2021.
- Ulkoilureittisuunnitelma urheilupuistosta Sipoonkorpeen. 2022.
- Urheilupuiston yleissuunnitelma. 2014.
- Vantaan kaupunki. Kaupunkiympäristön toimiala, kadut ja puistot palvelualue. 2023. Viheralueiden palveluverkko 2023–2032
- Vantaan kaupunki / Ympäristökeskus. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala. 2014. Vantaan luonnonsuojelualueet.
https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/vantaan_luonnonsuojelualueet_2014.pdf
- Vantaan kaupunginmuseo. 2022. Håkansböken kartanopuistossa havisee vuosisatojen historia.
<https://kaupunginmuseo.vantaa.fi/fi/blogit/museon-muruja/hakansbolen-kartanopuistossa-havisee-vuosisatojen-historia>
- Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022-2031. <https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2614868&version=1>
- Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025. <https://business.vantaa.fi/fi/kasvu-ja-elinvoimaohjelma-2022-2025>
- Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaa_Kulttuurilinjaukset_2021-2030.pdf
- Vantaan liikkumisohjelma 2024–2027. Saatu Anu Jokelalta sähköpostiliitteenä 4.12.2023.
- Vantaan palveluhakemisto / Hakunilan urheilupuisto. Viitattu 6.11.2023. <https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/palvelu/hakunilan-urheilupuisto>
- Vihreä ja virtaava Vantaa VIVA – viherrakenteen kehityskuva. Luonnos. Saatu sähköpostiliitteenä 19.1.2024.

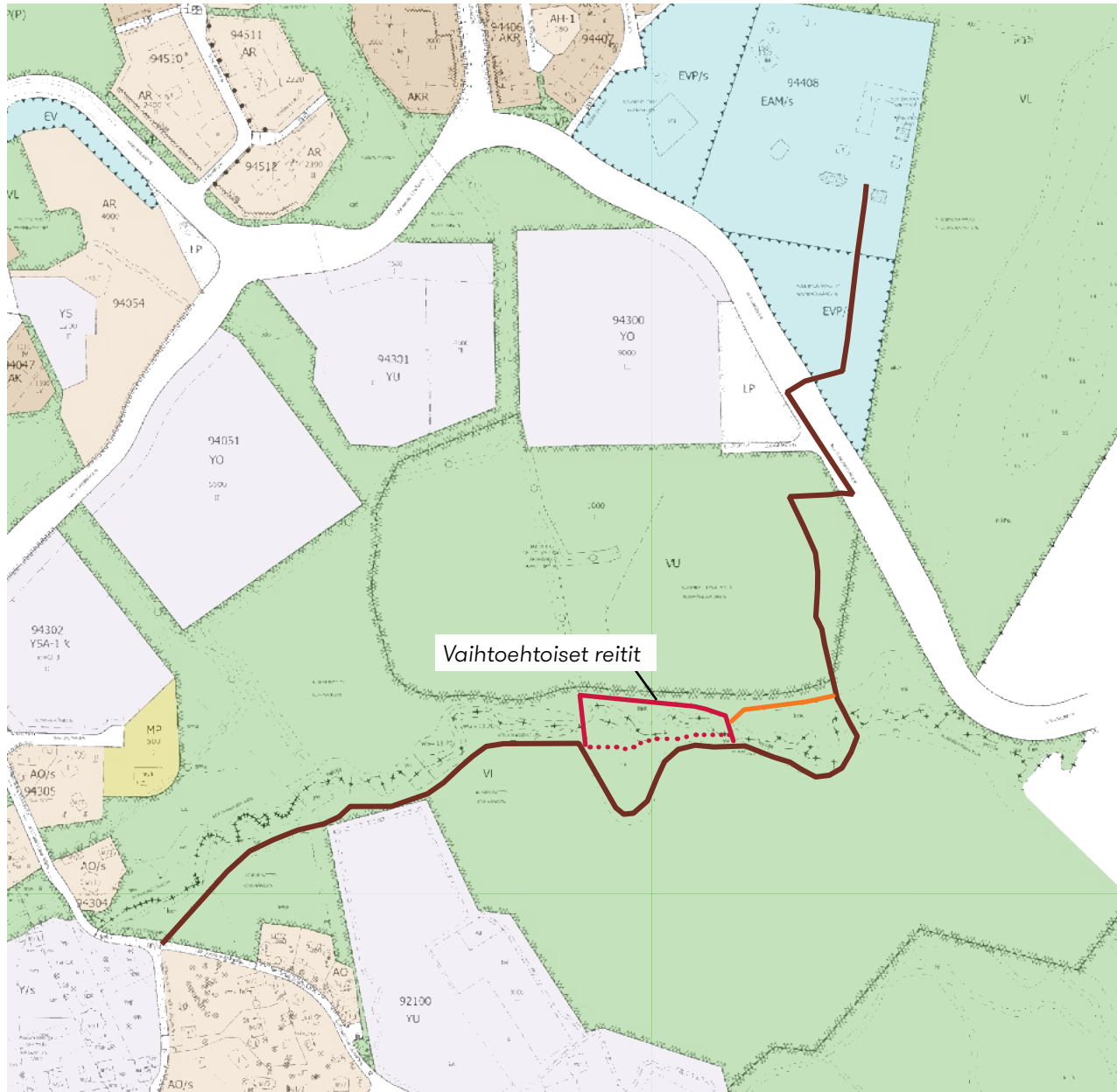
Kartoilla käytetyt symbolit:

www.flaticon.com ja fontawesome.com

LIITTEET

Kulttuurireitin asemapiirros

Kulttuurireitin asemapiirros

YHTEYSTIEDOT

Kaupunkiympäristön toimiala

Kadut ja puistot

p. 839 11 (vaihde)

Asematie 6A

PL 1810, 01030 Vantaan kaupunki